

יהודי
ארגון נוער

ירחון פעילות חודשי
ארגון הנוער 'יהודי'

נושא החודש:

קיבוץ גלויות

חונדת הדרכה

אייר תשפ"א | מותאם לגילאי יסודי

ירחון פעילות חודש אייר

נושא החודש:

קיבוץ גלילות

הציור בשער באדיבות
הצייר ברוך נחשון, קרית-ארבע, חברון.

מותאם לגילאי יסודי

משרד ראשי: רחוב גבעת שאול 27, גבעת שאול, ירושלים
טלפון: 077-40-50-813 מפקס: 153-524-236-122
זוא"ל: c0774050812@gmail.com

מזכ"ל התנועה: אילן קוסמן
ניהול תוכן: ישראל שילה
כתיבה: ראובן מילצקי
עריכה: מרדכי רוזנברג
גרפיקה: סטודיו 'דינמי' - שלומית כהן

© כל הזכויות שמורות לארגון הנוער 'יחדין'

ירחון פעילות 'יחדין' חודש אייר תשפ"א | נושא: קיבוץ גלויות

הכבוד והאהבה שלנו לכל יהודי ויהודי,
היכן שהוא נמצא.

'יחדינוניק' אמיתי, חש אהבת ישראל
חזקה לכל אחד ואחד! גם קרוב וגם
רחוק. לכן מן הראוי שנכיר את אחינו,
בשר מבשרינו, ונדע שיש לנו עוד יהודים
לאהוב...

ההרגל משכיח מאיתנו את העובדה
שאנו רחוקים פיזית ממיליוני יהודי
חו"ל, ולא מספיק מכירים אותם. המסע
שלנו יחזק את הקשר הלבבי עמם,
וירחיב את 'אהבת ישראל' שבנו גם
כלפיהם.

מטרת הנושא:

חיזוק אחדות עם ישראל, הרחבת
'אהבת ישראל' שבקרבונו אל כל
היהודים בעולם. חיזוק המודעות לסכנת
ההתבוללות בחו"ל, והדאגה לשלומם
הגשמי והרוחני, בתפילה שנוכה
להתאחד יחד כולם על אדמת ארץ
הקודש, בגאולה שלימה בקרוב.

נושא החודש:

קיבוץ גלויות - יהדות התפוצות

'יהדות התפוצות' היא הכינוי למיליוני
היהודים החיים ומתגוררים בארצות
חו"ל. הבה נשמע במערכים שלפנינו
על מספרם של יהודי התפוצות,
רבניהם, חייהם, וארגוני החסד שלהם.
נלמד לאהוב אותם, ולהעריך כל
יהודי - היכן שהוא נמצא. נתלווה
אליהם בהתמודדות שלהם, נכיר
את ההתלבטויות שלהם. נרצה לדעת
מהיכן התחיל פיזור עמנו, מהגלות
הראשונה ועד ימינו. נכאב איתם את
צרת ההתבוללות, ונתפלל עליהם.
נשמח איתם בציפייה לגאולה השלימה,
במהרה בימינו.

רקע לנושא:

אין מתאים יותר מתקופה זו של ספירת
העומה, בה אנו מתאבלים על מותם
של תלמידי רבי עקיבא מפני שלא נהגו
כבוד זה בזה, כדי להעצים ולהעמיק את

נזכור את שלושת המטרות שלנו:

לחוות חיי תורה מתוך שמחה ואושר.

לקחת אחריות על עצמינו, ועל העתיד שלנו, והפעם יותר מתמיד: על סביבתנו!

לשאוף להצליח ולנצל את הפוטנציאל שלנו.

מבצע החודש עבודת שורשים

נכריז על מבצע "שורשים", בו כל חניך הולך לברר אצל הוריו או סביו וסבתו, על **מקום** מוצאה של המשפחה (מאחד הצדדים), בתוספת **סיפור** משפחתי מעניין שקרה שם בארץ המוצא, או בדרך ארצה. ואחרון חביב: **מנהג** משפחתי מיוחד ומה עומד מאחוריו.

שלושת החניכים שיביאו הכי הרבה חומר: ארצות, סיפורים, חוויות ומנהגים, יקבלו פרס גדול [לשיקול המדריך].

תוכן עניינים

- 5 **מערך 1** | יהדות התפוצות: תעודת זהות
- 19 **מערך 2** | כל יהודי - עולם ומלואו
- 33 **מערך 3** | חייו של ילד יהודי בארץ רחוקה
- 41 **מערך 4** | ערבות הדדית - איך נמנע התבוללות?
- 63 **מערך 5** | סקירה היסטורית - מהתנ"ך ועד ימינו
- 73 **מערך 6** | יהלומים מנצנצים בניכר
- 81 **מערך 7** | גאולה שלימה - קיבוץ גלויות
- 92 **מערך חגיגי** | למה שמחים בל"ג בעומר?..

יהדות התפוצות: תעודת זהות

החודש נעסוק בהרחבה ביהדות התפוצות. לפני שנתחיל, הבה נערוך היכרות קצרה ומתמצתת: מה מספרם של היהודים בחו"ל? איפה הם גרים? מה חלקם היחסי בעם היהודי כולו? מי הם גדולי התורה בחו"ל? ועוד...

היכרות מובילה לקשר ולאהבה (רש"י בראשית יח, יט). נכיר את יהודי חו"ל, כהקדמה לחיזוק הרגשות כלפיהם והקשר עמם.

זיכור

לפני הפעילות, נגזור את דפי הנספחים והמפות.
נתחיל את הפעילות בשאלה: מי כאן יליד חו"ל / הוריו ילידי חו"ל? האם אתה רוצה ללמד את כולנו מילה שלא ידענו עליה בלועזית?
כאן זו גם הזדמנות 'להרים' את מעמדו של החניך העולה החדש, ולתת לו את הבמה לספר על ארצו, משפחתו וקהילתו.

חידה 1

כמה יהודים יש בעולם?

שאלות תוספת: איפה נמצאים רוב היהודים, בארץ ישראל או בחו"ל? מי הם חמשת המדינות בחו"ל עם הכי הרבה יהודים?

תשובה

מספר היהודים בעולם, נתון לויכוח מתמיד בין חוקרים שונים. אין לנו רישום מדויק של כל תינוק יהודי שנולד, ולעיתים גם משתרבים פנימה בנים לאבות יהודיים, אף שהם עצמם נחשבים לפי ההלכה גויים, ולהיפך - נפלטים מהרשימות בנים לאם יהודייה, למרות שהם יהודים גמורים.

לפינו הערכות ממוצעות, על מספר היהודים בעולם:

כיום חיים בעולם כ- 16.5 מיליון יהודים, שהם כ-0.2% מאוכלוסיית האנושות. בארץ ישראל, חיים כ-40% בלבד מכלל היהודים בעולם (6.9 מיליון), כלומר - כ-60% מכלל היהודי העולם גרים בחו"ל.

אמנם, ארץ ישראל היא הקיבוץ הגדול ביותר של יהודים בעולם. אין עוד ארץ בה חיים כל כך הרבה יהודים. אבל רוב היהודים מפוזרים בארצות הגולה השונות, ואינם חיים כאן בארץ ישראל.

ערב מלחמת העולם השנייה (השוואה), עמד מספר היהודים בעולם על כ-17 מיליון. בשואה פחת מספרם לכ-11 מיליון, ורק כיום - שמונים שנה אחרי, חזר מספר היהודים והתקרב למה שהיה.

ארצות הברית, היא המקום השני בעולם מבחינת מספר היהודים הגרים בה. לפי הערכות שונות, כ-5.5 מיליון יהודים חיים ומתגוררים במדינות ארצות הברית. עד לפני מספר שנים, חיו בארה"ב לבדה יותר יהודים מאשר במדינת ישראל... אך לצערינו, רוב מוחץ של היהודים בארה"ב רחוקים מחיי יהדות - תורה ומצוות בפועל, וחלקם שותפים לקהילות רפורמיות וקונסרבטיביות, רח"ל.

יהדות ארה"ב הולכת וקטנה, בעקבות תופעת ההתבוללות המצערת. כלומר, יהודים רבים שוכחים את חשיבות יהדותם, נישאים לגויים, ובניהם גדלים כגויים לכל דבר, רח"ל.

אחרי ארה"ב עם כ-5.5 מיליון יהודים, ניצבת צרפת עם כחצי מיליון יהודים, קנדה עם כ-400 אלף יהודים, בריטניה עם כ-380 אלף יהודים, ארגנטינה עם כ-200,000 יהודים ורוסיה עם כ-180 אלף יהודים. גם בגרמניה, אוסטרליה, ברזיל, אוקראינה ובמדינות נוספות, חיים עשרות אלפי יהודים (בכל אחת מהן).

נחלק את החניכים ל-2 קבוצות. ניקח את שרטוטי המדינות בנספח 1, נשכפל ונחלק לכל קבוצה, ונערוך תחרות קבוצות מי יכול למקם את השמות של המדינות, הנמצאים בנספח 2, על שרטוטי המדינות, הכי מהר. בנוס: מי זוכר כמה יהודים יש בכל מדינה, הקבוצה שתניח את המספר הנכון על כל מדינה [בנספח 3], תזכה בפרס. לשיקול המדריך.

חידה 2

האם אתם מכירים את גדולי התורה החיים ופועלים בחו"ל?

מומלץ לערוך תחרות - מי שיידע את שמותיהם של רבנים רבים יותר, יזכה בפרס [לשיקול המדריך]. אפשר לרשום, כדי לא לשכוח. אפשר לחלק את השאלה לפי מדינות, בכל מדינה מי שיצטיין בידיעותיו יזכה בפרס.

תשובה

דוגמאות לרבנים מוכרים [לא מייצג, יתכן ונשמטו רבנים חשובים בשגגה]: בצרפת, הרב **חיים קורסיה** [רבה הראשי של צרפת, קדם לו הרב **יוסף סיטרוק** הבלתי

נשכת], זקן רבני צרפת הרב **יצחק וייל** [רבה של אקסלבן], הרב **מרדכי רוטנברג** [רב קהילת 'אגודת הקהילות' ברחוב פאווה], הרב **יצחק כ"ץ** [רב קהילת 'קהל יראים פריס' וראש מוסדות יד מרדכי]. בשנה האחרונה נפטרו מקורונה שני רבנים בולטים בצרפת: זקן פוסקי צרפת הרב **מסעוד חמו** רב קהילת מקור חיים, והרב **חיים צבי רוזנברג** רב קהילת רש"י בפריז. תנצב"ה.

במקסיקו, הרב **שלמה טוויל** [רב קהילת 'מגן דוד'], הרב **דוד שוואקי** [רב קהילת 'אום צובא'], הרב **אברהם שבות** [רב קהילת 'כתר תורה'], הרב **צ'יקורל** [רב הקהילה התורכית], הרב **דניאל דוידסון** [ראש ישיבת תורת אליהו] ועוד.

בארזה"ב, כמו בישראל, ישנה מועצת גדולי התורה של היהדות החרדית, בה חברים גדולי הדור הגרים שם, [מייסדיה היו מרנן הרב אהרן קוטלה, והרב משה פיינשטיין 'האגרות משה' ועוד]. כיום מכהנים שם הרב **שמואל קמינצקי** [ראש ישיבת פילדלפיה], הרב **יוסף הררי רפול** [ראש ישיבת עטרת תורה], הרב **אהרן שכטר** [ראש ישיבת רבנו חיים ברלין], הרב **מלכיאל קוטלר** [ראש ישיבת לייקווד], הרב **אהרן פלדמן** [ראש ישיבת נר ישראל], ועוד. בשנה האחרונה נפטר מקורונה **האדמו"ר מנובומינסק** שכהן שנים רבות כראש מועצת גדו"י באמריקה, וכן נפטר [לא מקורונה] הרב **דוד פיינשטיין**, בנו של רבי משה. תנצב"ה.

בבריטניה, הרב **יעקב ליכטנשטיין** ראש בד"ץ KF, הרב **חנוך ארנטרוי** [לשעבר ראש בי"ד של איחוד הקהילות האורתודוקסי באנגליה "ק"ק כנסת ישראל" וכיום ראב"ד אירופה], כמו כן בשנה האחרונה נפטר הרב **אשר יעקב וועסטרייס** רב קהילת צא"י במנצ'סטר, ומוכר לכולנו מהכשר 'מנצ'סטר'.

ברוסיה, הרב **בערל לאזאר** [רבה של רוסיה ושליח חב"ד הראשי, הוא מקורב לנשיא פוטין ומשתדל אצלו למען היהודים], הרב **פנחס גולדשמידט** [הרב הראשי למוסקבה ונשיא ועידת רבני אירופה], הרב **משה לבל** [ראש ישיבת 'תורת חיים' במוסקבה ואחד האישים המשפיעים בענייני קהילות התפוצות], ועוד.

[הערת אגב: ישנו ארגון ידוע הנקרא 'ועידת רבני אירופה' שהוא ארגון רבני אורתודוקסי [=חרדי/דתי] הגדול והמרכזי של אירופה הכולל גם את מזרח אירופה ומדינות ברית המועצות לשעבר, הארגון מאחד יותר מ-700 רבנים של קהילות ובתי כנסת מרכזיים באירופה. הארגון נוסד לפני 65 שנה, במטרה להחיות את שארית יהודי הפליטה שנשארו באירופה לאחר השואה, ולהרים את קרן היהדות החרדית].

במרוקו, הרב **יאשיהו פינטו** [ראב"ד מרוקו וראש מוסדות שובה ישראל], הרב **יצחק סבג** [מנהל התלמוד תורה בקזבלנקה ורב קהילת נוה שלום], ועוד. לפני כשלוש שנים נפטר הרב הראשי הקודם של מרוקו הרב **אהרון מונסונגו**, וכן הרב **יהושע מאמאן**

זקן חכמי מרוקו בישראל, ומלפנים דיין חשוב במרוקו, לפני שנה וחצי נפטר הרב **יוסף שלמה טריקי** מגדולי חכמי מרקש, תנצב"ה.

בארגנטינה, הרב **יצחק סאקה** [רבה הראשי של הקהילה הספרדית בבואנוס איירס], הרב **גבריאל דוידוביץ'** [רבה הראשי של ארגנטינה, ורב הארגון הבינלאומי 'אמיה'], הרב **שמואל אריה לוי** [ראש ישיבת 'חפץ חיים'], ועוד. בשנה האחרונה נפטר הרב **דניאל מלאח**, דיין בולט בבית הדין החרדי, תנצב"ה.

בברזיל, הרב **רפאל שמאע** [ראש ישיבת אור ישראל], הרב **חיים בנימיני** [ראש ישיבת מחנה ישראל חב"ד], הרב **דישי** [ראש ישיבת מקור חיים], הרב מאיר **אברהם איליאויטש** [ראש ההכשר BKA], הרב **שמואל הבלין** [ראש ההכשר BDK] ועוד.

לסיום, נערוך תחרות קבוצות מי יודע להניח את המדינות לפי סדר מיקומם בגלובוס, הקבוצה שתשיים ראשונה תזכה בפרס [אפשרי לתת להם להסתכל בשרטוט הגלובוס המצורף בנספח 4].

סיפור | אגדות באישון ליל

שעת לילה מאוחרת, בהיכלו של הרה"ק רבי יששכר דב מבעלזא זי"ע. בבית המדרש עוד נותרו מעט יהודים שעסקו בתורה, אך הרבי כבר נכנס לחדרו הקדוש. אחרוני מבקשי עצתו כבר עזבו את המקום, והרבי התכונן בסילודין לרגע בו יפתח באמירת 'תיקון חצות', לקונן על צער השכינה והגלות המתארכת...

לפתע נשמע קול שקשוק מרכבה הדורה, שעצרה את מסעה בחצר ביתו של הרבי. מן המרכבה ירד סוחר יהודי אמיד שנמנה על באי ביתו של הרבי, ונהג לבקש מהרבי עצה וברכה לפני חתימת כל עיסקה.

עתה הגיע באישון ליל, שכן הוא בדרכו ליריד הגדול שייערך מחר, בו הוא צפוי לחתום על כמה עסקאות משמעותיות...

הסוחר העשיר ירד מהמרכבה, וחיש קל הקיש בדלת חדרו של הרבי. הרבי פתח לו בעיניים מאירות, תוך שהוא מביע את פליאתו על בואו בשעת חצות ליל. 'עסקאות רציניות עומדות על הפרק' - תירץ הסוחר את סיבת בואו בדחיפות כה גדולה, 'ואני זקוק לברכת הרבי שאצליח וארוויח...'

הרבי שמע את דבריו, ולפתע נענה לו בשאלה שנראית שלא ממין העניין:
'אמור לי יהודי יקר, האם היית פעם בוינה הגדולה, בירת אוסטריה?' - גבותיו
של היהודי זינקו בהפתעה, הוא כלל לא ציפה לשאלה מעין זו, אך עד מהרה
התאושש והשיב: 'אכן כן, הייתי גם הייתי!'

'ובפריז, בירתה המסוגנת של צרפת, גם שם ביקרת פעם?' - שאל הרבי. 'אכן
כן' - השיב היהודי בקצרה, תמה מה עניין בירות אירופה לכאן...

'וראית גם את הארמונות היפים שם? את בתי המלוכה, חדרי המשכיות,
ההיכלות היפים והמעוצבים?' - הוסיף הרבי ושאל.

'בוודאי!' - השיב הסוחר על אתה, והחל מתאר את הארמונות בהם ביקר,
בפריז, בוינה, ובעוד בירות חשובות ברחבי אירופה... הוא תיאר את גודלם
ויופיים, פארם והדרם, המשרתים הניצבים בהם והעיצובים המסוגנים
הממלאים אותם, כשהרבי מאזין לו רוב קשב.

לפתע פתאום, פרצה אנחה כבדה מליבו של הרבי: 'אוי, בראותי כל עיר על
תילה בנויה, ועיר האלוקים מושפלת עד שאול תחתיה! אוי, איכה ישבה בדד
העיר רבתי עם, כיצד הגענו למצב שבירות אומות העולם מפוארות ובנויות
בפאר והדר, ובירתו של מלכנו, בירת העם היהודי, כה מושפלת חריבה ובזויה,
ואין לה דורש ומבקש...' - ביכה הרבי בעצב...

! תובנה

או אז הבין הסוחר, כי הרבי מבקש בעת הזאת, בשעת תיקון חצות, לעורר רחמי שמים
על צער השכינה והגלות הארוכה.

העסקים החשובים יכולים לחכות, כעת הכמיהה והציפיה לגאולה ממלאות את כל
יישותו, הרבי משתוקק ונכסף לראות בבנין ירושלים...

אכן, עם ישראל מפוזר ומפורד בגלויות בין העמים, רובם רחוקים מאוד מהיהדות, ואף
ישנה התבוללות נוראה. מוטל עלינו לגלות אכפתיות כלפי כל יהודי העולם, ולחוש
אחדות עם העם היהודי בתפוצות. נתפלל לה' שיגאלנו במהרה, וישבו כולם אל צור
מחצבתם.

נספח 1 | מפת העולם

מדינות שונות, מה שמן? כמה יהודים מתגוררים בהן? (פיתרון למדריך בסוף)

1.

2.

.3

.4

.5

.6

נספח 2 | שמות המדינות

צרפת

ארצות
הברית

בריטניה

קנדה

רוסיה

ארצות
הברית

נספח 3 | מספרי היהודים (משוער)

500,000

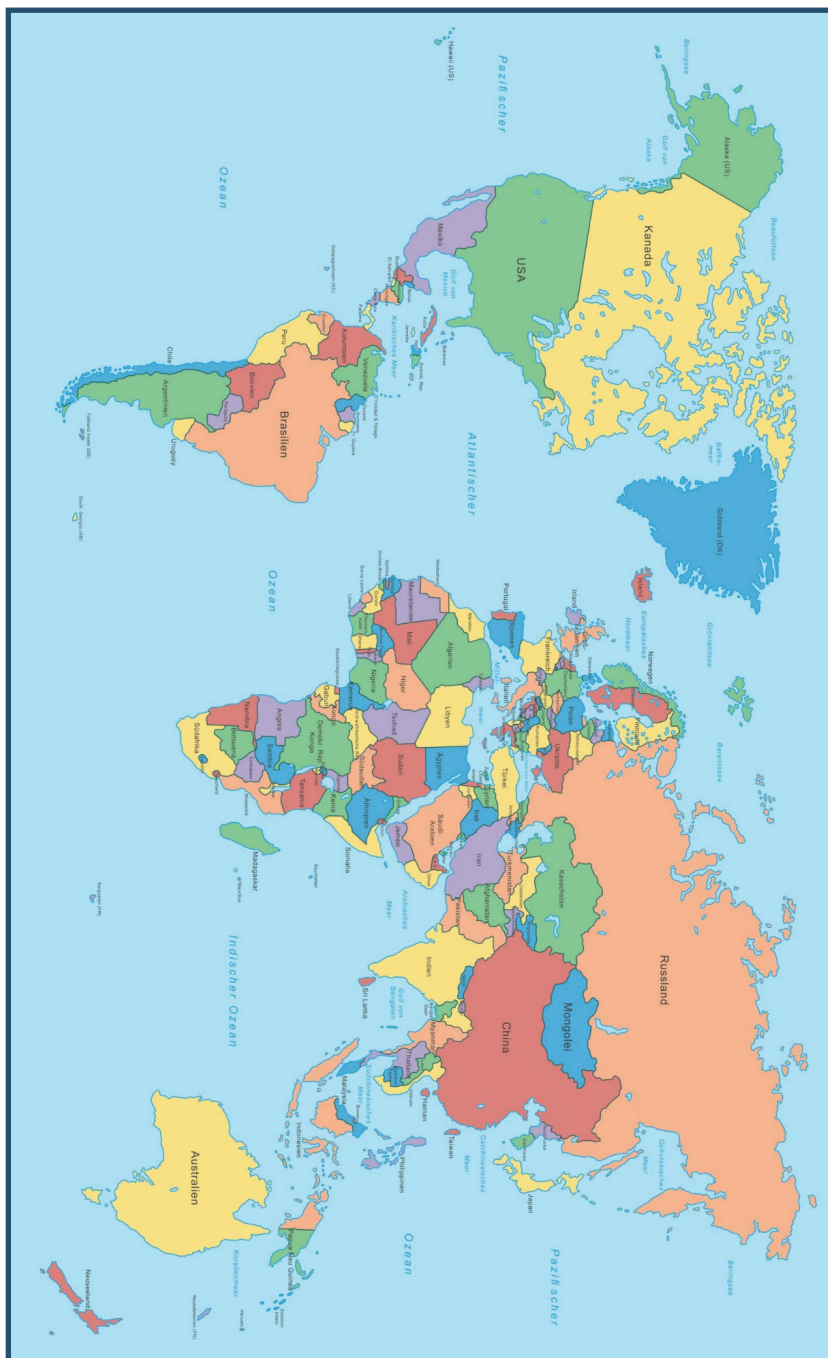
5,500,000

380,000

400,000

180,000

200,000

פתרון - למדריך

ארה"ב 5,500,000 יהודים

צרפת 500,000 יהודים

קנדה 400,000 יהודים

בריטניה 380,000 יהודים

ארגנטינה 200,000 יהודים

רוסיה 180,000 יהודים

כל יהודי - עולם ומלואו

אהבת ישראל, ואחדות עם ישראל, הם ערכים מרכזיים וחשובים במיוחד בחיי העם היהודי. כפי שאמר רבי עקיבא "ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה". וכמו ששינינו בתחילת מסכת אבות "על ג' דברים העולם עומד, על התורה, על העבודה, ועל גמילות חסדים" - גמילות החסדים המבטאת אהבה ואחדות, היא יסוד מרכזי בעולם היהדות.

אנו רגילים לחשוב על אהבת הזולת, וגמילות חסד, עם קרובים, מכרים ושכנים. לפעמים אנו מצליחים לחוש אחדות עם כל היהודים יושבי הארץ. אך מה עם קשר חם ואוהב ליהודי התפוצות? אותם רבבות המתגוררים ברחב העולם?

הם רחוקים מאיתנו, ודוברים שפה אחרת מאיתנו, ולכאורה תלויים מהארץ שלנו...

במערך שלפנינו נראה כמה עלינו לאהוב כל יהודי גם לא מוכר, ובלי קשר לארץ בה הוא גר ולשפה אותה הוא מדבר, פשוט כי הוא יהודי!

שאלות לדיון

1. האם יש הבדל, בין אהבה חברית, לבין אהבה משפחתית? כשאני מתיידד עם חבר בכיתה, זה כמו החברות שלי עם אח שלי?
2. האם עליי לאהוב יהודי שאני לא מכיר? מדוע?
3. האם תיתכן אהבה בלב, גם למי שאיני מכיר והוא גר רחוק?

תשובה

אהבת חבר רגילה נתפסת אצל רובינו כ"אהבה חברית", אך זו טעות! אהבת החבר היא לפעמים סוג של "אהבה עצמית" שבו האדם אוהב עצמו כשהוא חבר של פלוני...

אני משחק עם חבר, כי זה נעים לי. מטייל איתו, כי נחמד לי. לומד איתו למבחן, כי זה עוזר לי.

אבל מה אני עושה למענו? במה אני אוהב אותו? לא תמיד אני עושה בשבילו... לעומת זאת, כשאני אוהב את אח שלי, משחק איתו ועוזר לו, זה לא רק מתוך כוונה להועיל לעצמי, אלא מתוך דאגה אמיתית ורצון לסייע לו.

התורה מצווה אותנו "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח) שנהאב כל יהודי באשר הוא, כמו שאנו אוהבים את עצמנו, כלומר גם בלי רווח ותועלת לעצמינו! כמו שאוהבים בן משפחה!

מטרת הקב"ה שנהיה כל עם ישראל, בכל מקום שהם, מאוחדים כמשפחה אחת, לכן לפי התורה זו צריכה להיות "אהבה משפחתית"! שנרגיש תחושת שייכות טבעית כמו לאחים ואחיות!

כתוב במדרש (תנאי דבי אליהו רבה פרק כו): "אמר הקב"ה לישראל: בני אהוביי כלום חיסרתי דבר שאבקש מכם, ומה אני מבקש מכם אלא שתהיו אוהבים זה את זה ותהיו מכבדים זה את זה ותהיו יראים זה את זה". וכן כתוב במדרש תנחומא בפרשת נשא (אות א) "כל ישראל אחים ורעים הם, שנאמר: למען אחי ורעי (תהלים קכב, ח)".

כלומר, עם ישראל כולו בכל חלק בגלובוס, הוא משפחה אחת!

מה עלינו לעשות אם כן, כדי לחוש אהבה וקרבה לאחינו המפוזרים בכל העולם?
לתרגל את המחשבה!

נחשוב תמיד: אם זה היה אחי או אחותי שעושים מעשה פלוני, איך הייתי מגיב?
אם אחי או אחותי היו גרים רחוק ודוברים שפה זרה, איך הייתי מרגיש כלפיהם? כך
נחשוב על כל יהודי, בכל מקום ומצב שהוא.

בתלמוד ירושלמי (נדרים ט, ד) כתוב, שעם ישראל הוא 'גוף אחד'. כלומר, אם אנחנו יד
אחת אז היהודים בארה"ב הם היד השנייה, והיהודים באוסטרליה הם הרגל, ובצרפת
הרגל השנייה וכן על זה הדרך...

**כל יהודי הוא ייחודי, אין שני לו בעולם, יש לו מה להוסיף לשלמות העם שלנו, לכן
נאהב זה את זה, למרות חילוקי הדעות, נתחבר כל הנרות הקטנים לאבוקה אחת
גדולה ומאירה של עם קדוש וייחודי!**

נזכור: כל יהודי הוא חלק מהעם שלי, מהמשפחה שלי, מהגוף שלי!

סיפור | אל כל פסעיק תכסה אהבה

אחד מתלמידי ישיבת סלבודקא - ישיבה חשובה שהתקיימה בליטא לפני
השואה - ניגש אל רבו, רבי אייזיק שר זצ"ל, ומצוקתו בפיו:

"כיצד אוכל להימנע מדיבורי לשון הרע, כבוד ראש הישיבה? זה נראה לי
בלתי אפשרי, לא לדבר שום דבר שלילי על א - - - ף אחד... אני ממש
משתוקק לשבת עם החברים, לפטפט קצת על זה ועל ההוא, לדון על מה
שאירע בישיבה עם איזה תלמיד, אני לא מצליח להתגבר על הדחף הזה! כל
יום אני מחליט להפסיק, ונכשל מחדש!"

"אני בהחלט מבין לליבך", הפתיע ראש הישיבה. "התאווה לדבר לשון הרע
היא עצומה ממש. אבל, תרשה לי לשאול אותך שאלה. תגיז, על אביך אתה
גם מדבר מדי פעם לשון הרע?"

"חלילה!" השיב התלמיד בנחרצות. "על אבא שלי? אין מצב שאדבר עליו לשון
הרע! אדרבה, אם אשמע מישהו שמדבר עליו משהו שלילי, אגעור בו! אבא
שלי הוא איש מיוחד!" (ובעברית מדוברת: עד אב'שלי!)

"אביך אכן איש מיוחד", אישר ראש הישיבה. "אך, לא יתכן שאין לו שום

חיסרון. איך כתוב? 'אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא' (קהלת ז כ) - גם לצדיק הכי גדול יש איזה חטא קטנטן. אז איך אתה מצליח להתאפק מדיבורי לשון הרע על אביך?"

"ראש הישיבה, אבא שלי זה ענין אחר!" הצטדק הבחור. "זה לא ענין של יש מה לדבר או אין מה לדבר, אני פשוט לא רוצה לדבר עליו! אני, אני אוהב אותו! אני רוצה רק לעזור לו ולהועיל לו! איך אני ידבר עליו לשון הרע? אבל על אנשים אחרים, יש לי ממש חשק לדבר!"

"אתה אוהב את אביך", חיך ראש הישיבה. "לכן אין לך שום חשק לדבר עליו לשון הרע. אתה אפילו נחרד כשאתה שומע מישהו אחר מדבר עליו. זו הנקודה! תשקיע באהבת ישראל, לחוש כלפי חבר כאילו הוא אחיך, ואז פשוט לא תרצה לדבר על אף יהודי לשון הרע... לא תצטרך להילחם עם יצרך כל היום, פשוט לא יתחשק לך..."

! תובנה

כשנביט על כל יהודי באשר הוא, כאל משפחה שלנו ממש - ההסתכלות תהיה שונה לגמרי: נאהב אותו יותר, נתפלל עליו, נרצה בטובתו ונעשה הכל שלא יהיה לו רע.

הפעלה | משחק זיכרון אבני החושן

משפט פתיחה:

אבני החושן מבטאות את הייחודיות של כל שבט בעם ישראל. דרכן, נלמד על ייחודיותו של כל יהודי.

הסבר כללי:

משחק מרתק סביב אבני החושן, וזכירת סוגיהם וסגולתם.

חומרים נדרשים:

- לוח/ דף גדול.
- טושים ללוח.
- דפי נספח 1 - של פירוט אבני החושן ומשמעותן, למדריך.
- דף נספח 2 - ציור של החושן.
- נספח 3 - כרטיסים ל'משחק זיכרון משולש'.

הסבר מפורט בשלבים:

1. שלב א' - היכרות עם החושן.

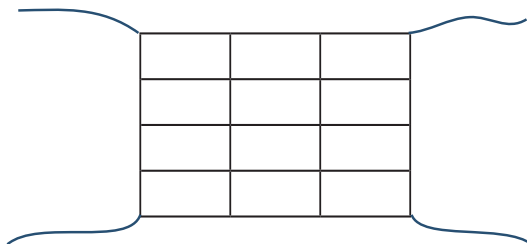
נצייר על הלוח/דף גדול, טבלה עם שלושה טורים וארבע שורות, כמו בציור.

2. שאל את החניכים: מה הטבלה הזו מזכירה לכם? (חפיסת שוקולד, לוח "איקס-

עיגול, רשת מנגל, לוח מקשים של פלאפון ועוד).

3. נוסף לטבלה ארבעה חוטים, חוט אחד בכל פינה. כמו בציור:

4. נשאל את החניכים: מה עכשיו הטבלה מזכירה לכם?

5. **שלב ב' - מה מסמלת כל אבן.**

נכתוב על הטבלה את שמות השבטים כפי שמופיעים בתמונת החושן שבנספח, יחד עם שם האבן ששייכת לו (הכל כתוב בחומש שמות פרשת תצווה פרק כח).

6. נשאל את החניכים: מדוע לדעתכם החושן היה בנוי כך, מ-12 סוגים שונים של אבנים? למה אי אפשר סוג אחד של אבן לכולם, או אפילו אבן אחת ועליה כל שמות השבטים?

7. נשמע את תשובות החניכים ואז נציג את טבלת החושן המפורטת בנספח 2, ונרחיב:

לכל אחד מן השבטים היה תחום שבו הוא טוב בצורה בולטת. זבולון מצטיין במסחר, יששכר מתעלה בלימוד תורה, יהודה מוכשר להנהגה וכן הלאה. רק הצירוף של כולם יחד, נותן את מירב הכוחות של עם ישראל. כל אחד תורם מעצמו וכך נוצר מכלול שלם של עם - "יַחַד שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל" (דברים, לג, ה).

כמו כן, על פי הספרים הקדושים - לכל אבן יש סגולה מיוחדת שמסמלת את סגולת השבט ברוחניות.

8. המכלול הזה יושב בתוך החושן, והחושן מונח על לבו של הכהן הגדול, קשור בארבעת קצותיו כדי שלא יזוז. שאר בגדי הכהונה מונחים על הכהן, אך החושן מהודק ישירות על לבו של הכהן הגדול המאחד בתוכו את כל גוויי עם ישראל. כל זאת כדי להדגיש את המשמעות הרבה שיש לאחדות ישראל, והתוספת שיש לכל אחד ואחד לשלמות העם.

9. נשאל את החניכים: איך אנחנו עוד יודעים שלכל שבט הייחוד שלו?
- דגל שונה לכל שבט.
 - סמל שונה לכל שבט. [גור אריה - יהודה וכדו'].
 - יעקב אבינו ברך לפני מותו כל שבט עם ברכה ייחודית שלו, ולא ברכה זהה לכולם.
 - גם משה רבנו ברך לפני מותו כל שבט בנפרד, ולא ברכה זהה לכולם.
10. **שלב ג' - האבן שלנו**
- כל אחד יבחר בסוג אבן שהוא התחבר אליה, על פי הצבע או הסגולה שלה.
11. נבחר בהצבעה על פי הרוב - את האבן של הסניף, היא תהפוך להיות שם הסניף שלנו לחודש זה!
12. **שלב ד' - משחק הזיכרון**
13. כעת נשחק 'משחק זיכרון משולש', עם הכרטיסים שבנספח 3.
14. נתחלק לזוגות, ונתחיל לשחק כל זוג כשחקן אחד.
15. כל שחקן [זוג] בתורו יכול להרים 3 קלפים, אם כולם מתאימים - הוא זוכה בכולם. אם 2 מתוכם זהים, הוא יכול לקחת רק אותם.
16. כאשר שחקן מרים בתורו קלף אחד שמשלים ל-2 שכבר לקח בתור הקודם - הוא יכול לקחת אותו.
17. המנצחים: 3 השחקנים עם הכי הרבה קלפים.

נספח 1 | למדריך

אבני החושן ומשמעותן:

מתוך אתר 'ערכים' מאת הרב זאב גרינוולד

אודם - ראובן: אבן 'אודם' ניתנה לראובן, כי פניו האדימו בחטאו, כשבלבל את יצועי אביו. על חטא זה הוא הודה ולא בוש, והדבר נאמר למעלתו, כי הוא נחשב כאביהם של כל בעלי התשובה. אבן זאת נקראת 'רובין'. סגולתה שאשה הנושאת אותה, אינה מפלת נפלים. היא גם מועילה לאשה המקשה ללדת. אם שוחקים אותה ומערבים אותה באכילה ובשתיה, היא מועילה להריון, כמו הדודאים שמצא ראובן בשדה. היא נכתבת 'אדם' חסר ו', להורות על האדם, שאבן זו נושאת עמה בחביונה.

פטדה - שמעון: השם של שבט שמעון היה מפותח על 'פטדה', היא אבן ירוקה ככרתי, הנמצאת בכרכי הים. אבן זו ניתנה לשמעון, כי פניו של זמרי בן סלוא, נשיא שבט שמעון, הוריקו מחטא המדיינית. כך גם כל אלו שחטאו משבט שמעון בבנות מואב, הוריקו פניהם. דבר זה נרמז באבני החושן, כדי שידעו להתרחק מחטאים אלו, המכתימים את הנפש. סגולת האבן שהיא מקררת את הגוף וממתנת את היצר. גם תכונה זו מכוונת לחטאים, שיש צורך להציב בפניהם תריס, שיגן מפני הפורענות. האבן מצויה בארצות החמות, כמו שכתוב (איוב כ"ח, י"ט): "לא יערכנה פטדת כוש". כוש, היא ארץ חמה, ארץ שאנשיה נוטים לרדוף אחר התאוות, ועליהם למתן רדיפה זו.

ברקת - לוי: לוי נחקק על 'ברקת', היא אבן הנוצצת כברק. זו האבן שתלה נח בתיבה, והיתה מאירה להם. היא ניתנה ללוי, מפני שבני שבט לוי היו מאירים בתורה, כמו שנאמר (דברים לג, י): "וירו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל". סגולת האבן שהיא מחכימת לב ומאירת עינים. אם שוחקים אותה ומערבים אותה באוכל, היא מועילה לפתוח את הלב בדרכי החכמה.

נופק - יהודה: יהודה נחרט על אבן ה'נופק'. גם אבן זו ירוקה ככרתי, וניתנה ליהודה כי הוריקו פניו כשחשדו אביו בחטא יוסף, כמו שכתוב (בראשית לו, לג): "חיה רעה אכלתהו", כשכוונתו ליהודה, שסימלו הוא אריה. כשבא יעקב לברך את בניו אמר לו (בראשית מט, ט): "מטרף בני עלית", שוב אינך נחשד במעשה זה. אז נעשו פניו זכים וזיוו הבהיק. סגולת אבן זו שכל מי שנושאה אויביו הופכים לו עורף, וכן כתוב ביהודה (בראשית מ"ט, ח): "ידך בעורף אויביך". האבן נסכה כוחות גבורה בשבט יהודה, שנחשב לגיבור שבשבטים.

ספיר - יששכר: יששכר נרשם על גבי 'ספיר', שצבעה תכלת. היא ניתנה ליששכר כי הם היו גדולים בחכמת התורה, ונאמר עליהם (דברי הימים א, יב, לג): "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים". גם לוחות הברית נעשו מאבן ספירנון שחצב משה. במתן תורה נאמר: "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר" (שמות כד, י), לרמוז למעלה הטמונה באבן. תכלת הוא צבע של ענוה, הבורא מתאחד עם מי שתכונתו ענוה ונמיכות קומה, כפי שנאמר (ישעיה נז, טו): "מרום וקדוש אשכון, ואת דכא ושפל רוח". אבן הספיר מועילה למאור העינים וכן התורה מאירת עינים. האבן מועילה לכל כאב, כי היא משולה לתורה, המשכיחה כל כאב.

יהלום - זבולון: זבולון הופיע על 'יהלום', אבן לבנה הדומה לכסף והיא סימן לעושרו של זבולון, שנאמר בו: "זבולון לחוף ימים ישכון" (בראשית מט, יג). זבולון שימש כסוחר בארצות רחוקות. את עושרו חילק עם שבט יששכר, לומדי התורה.

לשם - דן: דן זכה לאבן 'לשם', המורה על הפיכת הקערה על פיה. לימים, אנשים משבט דן הפכו את הקערה לרעה, ועשו את פסל מיכה, שהחטיא רבות את ישראל. הנחלה שנפלה לבני דן היתה קטנה עבורם, ולכן, הם התנחלו במחוז נוסף המרוחק מנחלתם הראשונית: "ויצא גבול בני דן מהם, ויעלו בני דן וילחמו עם לשם, וילכדו אותה... ויירשו אותה וישבו בה, ויקראו ללשם דן, כשם דן אביהם" (יהושע יט, מז). השם 'לשם' ליווה את שבט דן בארץ, והאבן שהיה בה שם זהה, איפשרה להם להרחיב את נחלתם ולשכון בה.

שבו - נפתלי - נפתלי קיבל את אבן 'שבו' שצבעה טורקיז. סגולת האבן שהיא מושכת את האדם קדימה, ומגבירה את כושר הרכיבה שלו. מכיוון שהיא מחברת אותו אל הרכב, ניתנה לנפתלי, שהיא לשון חיבור, כדברי לאה: "נפתולי אלקים נפתלתי" (בראשית ל, ח). רחל בראותה כי היא עקרה, נתנה את שפחתה ליעקב, וכך התחברה לעתיד העם ולגורלה של אחותה, שזכתה להעמיד שבטים לעם ישראל. נפתלי היה גם קל רגלים כאילה, ולכן אבן זו התאימה לו.

אחלמה - גד: גד ניצב באבן 'אחלמה', בעלת גוון אדמימות. כשם שאבן האחלמה כולם מכירים אותה - כך שבטו של גד היו מרובים באוכלוסין. סגולת האבן שהיא מחזקת את הלב שלא יפחד בלכתו למלחמה, והיא נקראת 'אחלמה' מלשון חוזק, אבן זו נוסכת בטחון וחוזק בלב נושאה.

תרשיש - אשר: אשר חקוק על 'תרשיש', שצבעה תכלת, כגון הים. שבט אשר שכן לחופו, והוא התפרנס ממנו. סגולת האבן היא לעכל מאכלים. מי ששוחק אותה ומערבה במאכלו, גופו משמין לטובה, והוא שכתוב: "מאשר שמנה לחמו" (בראשית מט, כ), תכונה זו נכתבה כאן כתוספת בריאות וחיים.

שוהם - יוסף: יוסף נכתב על 'שוהם'. סגולת אבן זו שהיא מקנה חן לאדם בעיני כל רואיו. במילה 'שהם' כלולות אותיות 'השם', וכפי שנאמר (בראשית לט, ב): "ויהי ה' את יוסף, ויהי איש מצליח", ומי שנושאה, דבריו יהיו נשמעים.

ישפה - בנימין: בנימין הופיע על 'ישפה', הכלולה מגוונים אדום, שחור וירוק. היא ניתנה לבנימין, לפי שנשתנה לבו לגוונים רבים, וחשב מחשבות אודות מכירתו של יוסף, האם לגלות את הדבר לאביו או לא. לכן, ניתנה לו אבן זאת, ונקראת 'ישפה' כבנויה משתי מילים - יש פה, והדבר מורה על מעלתו, שאף על פי שהיה לו פה, שתק ולא גילה את סוד המכירה, שהשכינה הסתירתו.

נספח 2 | ללוח

הערה - הצבעים אינם מדוייקים לגמרי, ישנה גם מחלוקת בראשונים, וגם חוסר במסורת, ולכן נצבעו בהשערה ע"פ המקובל.

שם השבט: לוי	שם השבט: שפעון	שם השבט: ראובן
סוג האבן: ברקת - ורוד	סוג האבן: פטדה - ירוק	סוג האבן: אודם - אדום
סגולתה: חכמה	סגולתה: החלשת היצר	סגולתה: ילדים
שם השבט: זבולון	שם השבט: יששכר	שם השבט: יהודה
סוג האבן: יהלום - כסוף	סוג האבן: ספיר - כחול	סוג האבן: נופך - ירוק כהה
סגולתה: עושר	סגולתה: נגד כאב	סגולתה: נגד אויבים
שם השבט: גד	שם השבט: נפתלי	שם השבט: דן
סוג האבן: אחלפה - אדמדם	סוג האבן: שבו - טורקיז	סוג האבן: לשים - זהוב
סגולתה: נגד פחד	סגולתה: התקדמות	סגולתה: ונהפוכו
שם השבט: בנימין	שם השבט: יוסף	שם השבט: אשר
סוג האבן: ישפה-אדום/שחור/ירוק	סוג האבן: שהם - ירקרק	סוג האבן: תרשיש - תכלת
סגולתה: חכמת השתיקה	סגולתה: נשיאת חן	סגולתה: עיכול טוב

נספח 3 | 'משחק זיכרון משולש'

כרטיסים לגזירה וחלוקה

ונהפוכו	נגד כאב	נגד תאווה
לשם	ספיר	פטדה
דן	יששכר	שמעון
עושר	נגד אוייבים	ילדים
יהלום	נופך	אודם
זבולון	יהודה	ראובן

חכמה	נשיאת חן	נגד פחד
ברקת	שהם	אחלמה
לוי	יוסף	גד
חכמת השתיקה	עיכול טוב	התקדמות
ישפה	תרשיש	שבו
בנימין	אשר	נפתלי

סיפור | שליחות שהיא אסירות נפש

הבה נאזין לעובדיה לוי, ילד מתוק בכיתה ו', מהקהילה היהודית במדגין-קולומביה:

"שלום לכם, קוראים לי עובדיה לוי. הוריי נולדו בארגנטינה, ואבי למד בישיבה בברזיל, לאחר החתונה התגוררו הוריי בארגנטינה. לפני חמש שנים קיבלו הוריי הצעה לעבור לקולומביה ולפעול פה בקרב יהודי הקהילה במדגין. הרבנות הראשית של אורגוואי הפנתה אל הוריי את ההצעה הזו, והם קיבלו על עצמם באמונה את השליחות.

כמו ארגנטינה, גם קולומביה שוכנת בדרום אמריקה. מדגין היא העיר השנייה בגודלה בקולומביה, וממוקמת בצפון המדינה. בקולומביה מדברים ספרדית, ואנחנו כמובן דוברי ספרדית. בנוסף אנו שולטים בעברית, קצת באנגלית וקצת באיטלקית.

במדגין מזוג האוויר ממש נעים, במשך כל השנה שורר כאן אביב. כמעט ואין התחלפות עונות באזור הזה. בדרך כלל יורדים גשמים בלילה, אבל לא קר מידי ולא חם מידי.

להבדיל מישראל, כאן אנחנו לא מעורבים בפוליטיקה ואפילו לא יודעים איך קוראים לראש הממשלה. אין שום התייחסות של השלטון לענייני היהודים, וממילא אין לנו כל עניין להתעסק בפוליטיקה.

ברוך ה', אנו לא חשים פה באנטישמיות. יש הרבה אנשים שאף רוצים להתגייר, ואבא שלי מסביר להם על שבע מצוות בני נח - הדרך שנמסרה להם לקיים את רצון ה'.

אצלינו כל המשפחה מרגישה שזו השליחות שלנו בעולם, לקרב נשמות יהודיות לאבא שבשמים. אנו מאמינים שכל ישראל הם גוף אחד, כולנו שונים זה מזה, אבל לכולנו יש אבא אחד. אנו מלאי התרגשות ונחת כשאנו זוכים לקרב יהודים לאבינו שבשמים.

כשהגענו לכאן לפני ארבע וחצי שנים, המקומיים לא ראו אותנו בעין יפה. הם חששו מאתנו, וחשבו שלשומרי תורה אסור הכול. אולם לאט-לאט הם נוכחו לראות כי אין כמו חיי תורה, ליופי, נעימות ושמחה.

בקהילה יש היום כ-300 אנשים, רובם יהודים מלידה וביניהם יש גם גרים, שלאחר שהתגיירו ונטמעו בקהילה, אף התחתנו עם יהודים מתוך הקהילה. שנה לאחר שהגענו למדגין, הגיע לכאן זוג חב"דניקים יקרים ופתחו בית חב"ד

במיוחד למטיילים הישראלים. עזרנו להם רבות ועד היום אנו קשורים אליהם מאד, ומשתפים פעולה בנושאים שונים.

כאן נעצור ונשאל: האם יש כאן מישהו שיודע מהי שליחות? האם יש למישהו קרוב משפחה שהוא בשליחות?

נשחק משחק 'מרוץ שליחים' ספונטני: כולם עומדים לאורך הקי, ובהינתן האות רצים לקחת דף משולחן Y ומניחים בשולחן X. יש יהודים שכך כל חייהם פועלים בשליחות למטרות יהודיות.

"לקהילה במדגין יש בית ספר יהודי מפורסם - 'מכללת הרצל'. הוא נחשב לאחד מבתי הספר המצוינים בקולומביה. אולם לצערנו, רק עשרה אחוזים מהתלמידים הם ילדים יהודים, ולימודי היהדות שם, כמו חומש וגמרא, עדיין ברמה נמוכה מאוד. מסיבה זו אנו - אני ואחיי דניאל בן השש ובתיה בת הארבע לומדים בבית הספר הקהילתי, ובנוסף לכך אנו לומדים גם ב'אוניברסיטת סקול'. לימודים אלו מתנהלים באופן וירטואלי במחשב, כאשר מורה חרדי מארגנטינה מלמד אותנו דרך המסך.

במשך שלוש פעמים בשבוע אנו לומדים בבית הספר הווירטואלי: ביום ראשון שבו לא מתקיימים לימודים בבית הספר הקהילתי, ביום שני, וביום חמישי. בימים שני וחמישי אנו חוזרים מבית הספר והגן בשעה שלוש אחר הצהריים, משחקים קצת, אוכלים ואחר כך יושבים מול המחשב, כל אחד בחדר שלו ובשעות שלו, ומשלימים לימודי יהדות חשובים.

כשאנו לומדים בבית הספר הקהילתי, אנו יודעים שאנחנו שונים מכל החברים. אנחנו מתיידדים עם כל הילדים, אך לא הולכים לבתיהם, כי יש שם מכשולים.

ברוך ה', אף אחד לא מפריע לנו בבית ספר בקיום המצוות: אנו מביאים אוכל מהבית, שומרים על שמירת הלשון וכו'. האווירה בין ילדי הכיתה נעימה וטובה.

בגלל שזה בית ספר יהודי, לא מתקיימים לימודים בשבת, בנוסף לימי ראשון בהם לפי החוק אין לימודים, כמו בכל העולם מלבד בישראל. וגם כשמגיע חג, במשך השבוע בית הספר סגור.

אני חולם לעיתים קרובות על לימודים מלאים בתלמוד תורה בישראל, כל החברים שלי יהיו יהודים שומרי מצוות, אוכל ללכת לבקר בבתיהם או להזמין אותם אליי, לשחק איתם בשכונה, לפגוש אותם בשבת בבית הכנסת... או איזה חלום מתוק...

פה במדגין עוזרות הבית הלא-יהודיות לוקחות תשלום זול, אבל אמא שלי לא מוכנה שהעוזרת תעשה הכול בבית: היא לא מבשלת אצלינו וגם לא מטפלת

בילדים, אלא רק ניקיון וכביסות. הסיבה לכך היא כדי לשמור עלינו שנהיה יהודים טובים, ולא נתחנך חלילה מהגויה.

כאן נעצור ונשאל: האם גם אתם למדתם דרך הטלפון או המחשב - בימי הקורונה האחרונים? האם גם לכם יש סיפורים דומים על שמירה מרוחות זרות מלהיכנס?

אפשר לשחק 'טלפון שבור', כדי להמחיש את תופעת ה'דיליי' המוכרת והמעצבנת מלימודים בטלפון...

הוריי פעילים הרבה בענייני הקהילה: החל מתכנון פעילויות מיוחדות לפני חגים, ארגון מסיבות, הכנת פעילויות לילדי הקהילה, ועד לשיעורים לבני הקהילה כמה פעמים בשבוע: אבי בבית הכנסת, ואימי בבית או בבתי יהודים מהקהילה. הוריי גם משוחחים הרבה בטלפון עם אנשים מהקהילה שצריכים עזרה. אנו גם מארחים הרבה מתחזקים בביתנו: בשבת תמיד יש לנו אורחים, ולפעמים מגיעים אורחים גם במשך השבוע לאכול.

במשך כל שעות היום, יהודים רבים מהקהילה מגיעים אלינו לקנות בשר ויין כשרים. בחנויות כאן ניתן להשיג מוצרים רבים כשרים, לפי רשימות מיוחדות, אבל בשר שנשחט כהלכה ויין כשר אי אפשר להשיג בסופרים המקומיים. לכן הוריי מזמינים בשר ועוף כשרים בבגוטה, עיר הבירה, וקונים גם יין כשר מארצות הברית. בהתחלה, כשהגענו למדגין, הוריי קנו את הבשר והיין בכמויות קטנות יחסית, רק עבורנו, אולם עכשיו יש ברוך ה' עוד משפחות שאוכלות כשר, ואנו קונים בכמויות גדולות יותר ומוכרים במחיר בו קנינו - בלי רווח.

מקרה קצת מצחיק אך עצוב, התרחש לא מזמן לאבא שלי, כאשר הוא הכין את אחד מילדי הקהילה לבר המצווה שלו, והילד שאל בתמימות אם הוא יוכל לקרוא בתורה בספרדית במקום בלשון הקודש... כמו שעשה בבר מצווה ילד אחר... ה' ישמור. למרבה הצער, לפני שאבא שלי הגיע לכאן, היה כאן רב רפורמי בקהילה שככה לימד את הילדים. הוא לא הקפיד על מסירת התורה כצורתה וכלשונה, ואיפשר לילדים 'להביע את עצמם' בקריאת התורה איך שהם רוצים, ולהרגיש כי היהדות היא כלי בידיהם לנהוג בו איך שמתחשק להם, רח"ל.

שבת אצלינו, היא יום מופלא שכולו חווייה יהודית. אמנם בחוץ אין אווירה של שבת כי נוסעים במכוניות, ויש רעש כמו יום חול, אבל כבר התרגלנו.

בתוך הבית, בסעודות, שרים ומדברים דברי תורה, וגם משחקים, וכל זה יחד עם האורחים. מגיעים אלינו יהודים מהקהילה, משפחה אחת או שתיים כל שבת, ומצטרפים לסעודות השבת בביתנו. לרוב, הם לא ישנים אצלנו בבית, אבל הם

יודעים שאם ירצו, הם יכולים להישאר. יש לנו די מיטות מיותרות עבור אורחים. סעודות השבת המשפחתיות מהוות עבור האורחים חוויה חדשה, והם מקשיבים יחד אתנו לאחיי הקטנים שמספרים פרשת השבוע ומתרגשים איתם מאד.

פעם אחת, זה היה זמן קצר לאחר שהגענו למדגין, התפללנו בשבת בבית הכנסת הקהילתי, וכשיצאנו והתחלנו ללכת ברגל אל ביתנו, ניגש אל אבי אחד מאנשי הקהילה ושאל אותו בתמימות, אם אנו רוצים לעלות לרכב שלו והוא ייקח אותנו טרמפ הביתה... הוא באמת לא ידע שהנסיעה אסורה בשבת, כי הרב הרפורמי שקדם לנו נתן לו להבין שזה בסדר גמור, רח"ל...

את כל החגים אנו חוגגים בבית הכנסת הקהילתי. יש בו אולם רחב למסיבות וכנסים, ובחגים המקום משמש את הוריי לפעילויות רבות עם אנשי הקהילה.

חג מעניין אצלנו זה ט"ו בשבט, בו הוריי עורכים סעודה יפה לכל יהודי הקהילה, עם מגוון עצום של פירות מעניינים שיש בקולומביה. חלק מהפירות מוזרים ממש, אבל הם טעימים מאד ומובחרים. הנה רשימה קצרה של חלק מהפירות החדשים שהכרתי כאן במדגין: הפאפאיה הכתומה והמתוקה שמייבאים לישראל, אבל לא מיובשת... אלא טרייה! אפילו העגבניה כאן אינה כמו בישראל, זה פרי אחר לגמרי הוא ירוק והטעם מעט שונה, ועוד ועוד. לאחר אכילת הפירות בצוותא, אבי מוסר שיעור בפני יהודי הקהילה, ואימי אחראית על הפעילות לילדים עם משחקים על נושא ברכות הנהנין.

וכך, בכל חג אנו עורכים מסיבה לכל הקהילה, עם פעילויות ושיעורים. כמו למשל ליל הסדר שאנו עורכים באולם עם שולחנות ערוכים ותפאורה מושלמת. אבי ואימי מנצחים על האירוע השנתי ביד רמה. אני ממש מחכה לזה כל שנה מחדש.

כאן נעצור ונשאל: איך נראית שבת אצלכם? האם גם אצלכם בשכונה נוסעים בשבת?

נציג חציית כביש עם מכוניות: חצי קבוצה הולכת הלוך חזור מנקודה X לנקודה Y וחצי הקבוצה האחר חוצים את ה'כביש'. אסור כמוכן להיתקל באף אחד... מאידך אסור בכונה 'לדרוס' הולך רגל...

זכיתי לבקר בארץ פעמיים, בכיתה ב' ובכיתה ה'. פעם בחופש, פעם נוספת בחתונה של בת דודה. יש לי דודה, אם לתשעה בלי עין הרע, שגרה בבני ברק, ורק לפני שנה, כאשר הגענו לביקור בחופש עם כל המשפחה, היא הכירה אותנו לראשונה. אין לה וואטסאפ וגם לא מייל, כך שהיא לא ראתה אותנו אפילו בתמונות קודם לכן. באותו ביקור שחרנו דירה בבני ברק, והיינו שם שלושה שבועות.

זו הייתה חופשה מיוחדת. הרגשנו בארץ מצוין. אין כמו ארץ ישראל. כולנו מרגישים

בה כמו בבית. הלכנו ברחוב ולפתע אח שלי צועק בהתרגשות: 'אמא, תראי! יש לו כיפה! ויש לו כובע וזקן! ואמא, תראי, הנה עוד יהודי!' ממש התרגשנו בכל פסיעה ופסיעה ברחוב היהודי.

התרגשנו מאוד להבחין שאנו פונים מרחוב ירושלים, לרחוב רבי עקיבא, ומשם לרחוב רש"י, ברטנורא, אדמו"ר מגור, וכך כל רחוב הוא בעצם שם יהודי קדוש ומעורר השראה...

כשהגענו לקנות במכולת, שמחתינו חצתה גבולות, כשראינו את כל הממתקים הכשרים למהדרין, זה היה בלתי יאמן בעינינו. בקולומביה אין כמעט ממתקים כשרים, אנחנו ממש לא רגילים לאכול כל כך הרבה ממתקים. הלקוחות האחרים בחנות צחקו והסתכלו עלינו בפליאה ובהשתוממות כאילו נפלנו מהירח... לו רק ידעו להעריך את השפע הכשר היו גם הם מתלהבים כמונו. אמא שלי הבינה אותנו ולכן נתנה לנו דקה שלמה כל אחד לבחור ולקנות כל מה שהוא רוצה... האמת שרצינו לקנות את כל החנות...

ברוך ה', יש לנו כאן כל מה שאנו צריכים, אבל אם יש אפשרות להעביר לנו משלוח מהארץ אנו מבקשים שיביאו לנו ג'לי, מרשמלו ובמבה. ועוד משהו שאי אפשר לשלוח מהארץ, ואנו רק חולמים שיהיה במדגין - אלו מוצרי חלב ישראל כשרים, טריים וטעימים. כי כאן בגלל שאי אפשר לשמור על הידור כמו בארץ, אנחנו מוכרחים להקל בחלב נוכרי. אבא שלי לא שותה חלב בכלל, ואנחנו שותים את החלב, אבל לא מתענגים על גלידות, מעדנים ויוגורטים.

באותו ביקור בארץ, אני ואחי דניאל הלכנו לתלמוד תורה בבני ברק במשך יומיים, כדי לחוות מקרוב מה זה 'חיידר'. אף שלא הבנו היטב את העברית, שמחנו מאוד לשהות בכיתה שבה כולם יהודים, ולכולם יש כיפה וציצית.

כאן נעצור ונשאל: האם הייתם פעם בחו"ל? איך הרגשתם, כמו עובדיה שהגיע לארץ?...

והנה אני מגיע למשפט הסיכום שלי:

בזכות השליחות שלנו, לאט לאט לומדים יהודי הקהילה מצוות נוספות ופרטים חדשים על התורה והיהדות, וכל זכות כזו ממלאת את חיינו בשמחה אמיתית ואינסופית. היהודים כאן רואים שלהיות יהודי ירא ה' זה נפלא ומעניק אושר. אני מתרגש מהמחשבה שילדים בארץ הקדושה יקראו את התיאור שלי. אני שולח להם מכאן ברכה - הלוואי שנרגיש כולנו את השמחה האמיתית בקיום המצוות, ונוכה במהרה לגאולה השלמה.

הפעלה | קבוצה אחת, עולם שלם

משפט פתיחה:

משחק שפות שירגיל אותנו לחשוב על אחינו שבגולה.

הסבר כללי:

נו נראים קבוצה אחת הומוגנית, כולם תושבי ארץ ישראל דוברי עברית. אך למעשה, אנו קשורים גם לארצות שונות, ודוברים שפות רבות.

חומרים נדרשים:

- לוח או דף גדול.
- מכשירי כתיבה.

הסבר מפורט בשלבים:

1. המדריך רושם בגדול על הלוח את המילה "אבא".
 2. נבקש מכל חניך בתורו להציג תרגום למילה, בשפה אחרת.
 3. נעודד את החניכים: מישהו יודע איך אומרים 'אבא' באנגלית? בצרפתית? רוסי? יידיש? ועוד ועוד שפות...
 4. נעבור למילה "תודה", ונתרגם אותה למספר רב של שפות.
 5. עכשיו נסיף את המילה "בית".
 6. נסיף מילים ותרגומים לפי הצעות החניכים.
 7. לאחר שהגענו לרשימה של עשר מילים עם תרגומיהן, נרכיב משפט בן חמש מילים לפחות, שכל מילה במשפט היא בשפה אחרת.
- דוגמא: אמא תודה האוכל טעים ובריא. בתרגום לחמש שפות: מאמא (צרפתית) גראסיאס (ספרדית), יִמָּק (פרסית) לְדִיבֵן (ערבית) איזְדְּרוּבוּ (רוסית).

תובנה:

כולנו מכירים ארצות נוספות וקצת שפות זרות. יהודים רבים נאלצים לגור כל חייהם בארץ זרה, ולדבר שפה אחרת. האם אנו זוכרים לחוש אותם ולאהוב אותם?

שאלות לדיון

1. האם העם היהודי הולך וגדל, או הולך ופוחת חלילה? מדוע?
2. מהו הגורם המרכזי להתרחקות העם היהודי בתפוצות משורשיו ולהתבוללות האיזומה?
3. האם אנחנו יכולים לשנות את המגמה? כיצד?

תשובה

כיום, בארצות הברית, בריטניה ובמדינות דרום אמריקה, יותר ממחצית מן הנישואים של היהודים הם נישואי תערובת עם גויים, וכתוצאה מכך שיעור היהודים הולך וקטן מדי שנה. בצרפת, כשליש מנישואי היהודים הם נישואי תערובת. ברוסיה ומדינות ברית המועצות המספרים ממש מבהילים, כ- 70 (!!!) אחוז התבוללות ה"י!"

מה גורם לכך? בארץ ישראל, ולעתים גם בארצות הברית ומדינות נוספות, יש חיי יהדות גלויים ותוססים. כאשר יהודי חילוני רואה סביבו יהודים רבים, מרגיש אוירת חג בשבתות ומועדים, ופוגש מזון כשר בחנויות, הוא מרגיש כל העת קשור ליהדותו. בארצינו, רוב האזרחים יהודים אף הם, ואין לצעירים סיבה להתבולל חלילה.

אבל במקומות בהם היהודים הם מיעוט, ובלימודים בבית הספר, או במשחקי המגרש בשכונה, מבלה הילד היהודי עם חברים גויים, בשבת הוא לא רואה שום שינוי ברחוב ובחג סוכות והוא לא מבחין בסוכות עץ על גגות הבתים, הוא מאבד כל קשר ליהדותו, עד כדי נישואי תערובת ועזיבת היהדות לדורות חלילה.

מה עלינו, ילדי ארץ ישראל, לעשות כדי שהמצב ישתפר?

עלינו לדעת ולהבין כמה התופעה חמורה, לכאוב את הכאב, ולהתפלל על שארית הפליטה של עמינו - שיחזרו לכור מחצבתם ולא חלילה יתרחקו ויטמעו בגויים ע"י אובדן.

בהקשר לזה ישנה אימרה ידועה מאוד של מרן רבי ישראל סלנטר זיע"א:

"כאשר יהודי אחד מניח תפילין בירושלים, הוא מציל משמד יהודי אחר בפריז!"

איך יתכן? מה הקשר?

כל מעשה טוב שלנו, אפילו הקטן ביותר, זוהי השפעה גדולה על כל הדור כולו!

בכל מעשה ומעשה שלנו, העולם מתקדש עוד קצת, ועוד זכות נוספת ליהודי הרחוק בפריז, והקב"ה יזכה אותו לחזור בתשובה.

מרן הרב אהרון לייב שטיינמן זצ"ל הביא לזה מקור נפלא:

בגמרא בעירובין (נד, ב) מסופר על האמורא רבי פרידא, שאחד מתלמידיו היה בעל מוח חלש, קשה הבנה, אך רבי פרידא, למרות היותו אמורא מפורסם, ישב ללמוד איתו את הגמרא, ורק לאחר ארבע מאות פעמים שהסביר לתלמיד את ביאור המשנה הנלמדת, הוא הבין אותה. כך היה כל פעם, 400 פעמים עד שהתלמיד הבין! ורבי פרידא מלא סבלנות ואורך רוח להסביר שוב ושוב...

באחד מהימים, בא אדם באמצע הלימוד, ורבי פרידא אמר לו שימתין מעט, כי הוא תיכף גומר את סדר הלימוד. כאשר סיים רבי פרידא ללמוד ארבע מאות פעמים עם התלמיד, אמר לו התלמיד שהוא היה לחוץ מהרגע ששמע שרבו עומד לצאת לעסוק בעניין אחר, הוא יצא מהריכוז, ולכן לא הצליח להבין היום את הנלמד...

רבי פרידא לא התרגז, אלא אמר: עכשיו אחזור על דברי ההסבר שוב ארבע מאות פעמים, תן את דעתך לשמוע כי לא אסתלק באמצע. לאחר ארבע מאות הפעמים הנוספות, הוא הבין.

יצאה בת קול משמים, כי יכול רבי פרידא לבחור לעצמו אחת מהאפשרויות הבאות: לחיות במשך ארבע מאות שנה, או שהוא וכל דורו יזכו לחיי העולם הבא. רבי פרידא בחר באפשרות השנייה, המזכה את כל בני דורו, במקום לבחור באפשרות הראשונה הקרובה יותר לליבו. כאשר שמעו זאת בשמים, גזרו שיזכה לשני הדברים גם יחד.

ושאל מרן הרב שטיינמן: וכי לא היו רשעים - אפילו במשהו - באותו דור? ואיך זכו להיכנס לגן עדן?

אלא כמו שר"י סלנטר אומר, שכאשר יהודי אחד מניח תפילין בירושלים, הוא מציל משמד יהודי אחר בפאריז, וכמו"כ כאן, ר' פרידא כ"כ מסר נפש למען אהבת תורה, ובכך הוא זכה להרים את כל הדור למצב שאפשר לעבור ולעלות למקום בגן עדן!

אז בואו ניקח ללב את הבעיה החמורה, נתחיל לכאוב את כאב הקב"ה על ריחוק בניו אהוביו, ונתפלל מעומק הלב לקירוב לבבות אחינו שבכל העולם.

בד בבד נכיר ונבין איזו זכות עצומה יש ליהודי חרדי, ובפרט לילד חרדי - בתפוצות, בעמידה בכל הניסיונות הללו, הרי הם ממש גיבורים! בלי אוירת שבת וחג, עם פיתויים גדלים והולכים מכל הכיוונים, ובכל זאת הם עומדים עיקשים על אמונתנו היהודית!

סיפור | ר' זאב וולפסון ז"ל - האיש מאחורי 'הציון'

ר' זאב וולפסון נולד בליטא, ובגיל 17 היגר מווילנה עם אמו ואחיו הצעיר לניו יורק. בארצות הברית החל לעבוד כדי לפרנס את משפחתו, ולאפשר לאחיו הצעיר לשבת בישיבה וללמוד. במהלך השנים הגדיל את הונו - מחזור עסקיו הסתכם במאות מיליוני דולרים, ובין השאר עסק בתחום הנדל"ן (קבוצת וולפסון היא הבעלים של בניין קנארד ההיסטורי במנהטן). כך הפך לאחד מהיהודים העשירים במנהטן.

לאחמ"כ ייסד, יחד עם ילדיו (מוריס, אברהם ואהרון) ורביב צולה, את חברת "נס טכנולוגיות", על ידי איחוד של מספר חברות תוכנה ישראליות אותן רכשו בין השנים 1997-2000.

כך צעד אט אט בעולם העסקים, עד ששם עצמו במעלה רשימת המיליארדרים היהודיים הגדולים בעולם.

ר' זאב היה בעל קשרים רבים וחזקים במוסדות השלטון האמריקאי, בבית הלבן ובגבעת הקפיטול, וניצל אותם לסיוע לעזרת העם היהודי בכל מקום שהוא, בכלל - ובמדינת ישראל בפרט, כבר מראשית הקמתה.

אך ר' זאב לא עבד סתם על הכסף והכבוד הזה, הוא היה חדור שליחות להצלת עם ישראל.

בכישורנותיו המיוחדים, ובשל עושרו הרב, היה מיווד עם ראשי השלטון ומנהיגי מדינת ישראל, מכל הקטבים הפוליטיים בישראל, תוך שהוא רותם אותם ככל יכולתו להוספת עוד פעילויות לחיבור בין אזרחי ישראל לבין השורשים היהודיים.

לפני כחמישה עשורים, ראה ר' זאב את מצב היהדות בעולם, ואת ההתבוללות הנוראה, את הריחוק הרב שישנו בין הכרת היהדות האמיתית לבין רבים בעם היהודי, והחליט להקדיש את חייו למטרה זו של הטמעת המסורת בכל מקום בעולם.

ממש כמו בעולמו העסקי, גם את עולמו הרוחני בנה כעסק לכל דבר. הוא החל בקטן, יזם ארגונים להעמקת תודעת היהדות בקרב סטודנטים באוניברסיטאות בארה"ב, רוסיה, אירופה ומדינות רבות.

במקביל הקים בארץ ישראל מוקדים לנוער בסיכון באזורי פריפריה, שתמכו והעניקו חוסן נפשי וציבות לנערים שבשל מצוקות או קשיים הסתובבו

ברחובות חסרי מסגרת.

משם המשיך לפרויקטים חשובים נוספים, בהם הוקמו עשרות כוללים ברחבי הארץ המיועדים לאברכים שבמשך היום יקדישו את זמנם לא רק ללימוד אישי, אלא ללמידה אף עם שכניהם שאינם שומרי תורה ומצוות.

כיום לא נמצא כמעט ארגון יהודי גדול בארץ ובתפוצות שלא קיבל או מקבל תמיכה הגונה מר' זאב, ורבים הארגונים שאף חבים לו את קיומם כפשוטו ממש. חלק מהמוסדות בהם תמך ויורשיו עדיין תומכים הם: 'יחדיו' כמובן... וכן המוסדות: ארגון 'הידברות' על כל מחלקותיו, רשת 'אל המעיין' של ש"ס, ישיבת 'חברון' בירושלים, רשת הכוללים של ר' משה שפירא זצ"ל, ארגון 'ערכים', 'לב לאחים', 'איילת השחר', ועוד ועוד.

אם חשבתם לרגע כי כל המפעלים הללו גרמו לו לאיזשהו תחושת גאווה וכבוד, אתם תתבדו מהר מאוד. ר' זאב היה 'חד בדרא' ממש במידת הצניעות. הוא ברח בכח מכל בדל איזכור שלו באיזשהו מקום, בקנאות ממש.

על כך ניווכח בסיפור הבא שמנהל הארגון שלנו הרב אילן קוסמן, היה עד לו באופן אישי:

כידוע ר' זאב וכך גם יורשיו עד היום, תומכים בארגון 'לב לאחים' הפועל לקרב יהודים לאבינו שבשמים. באחת השנים היותר קשות כלכלית לארגון, תמך בהם ר' זאב תמיכה הגונה שמנעה את קריסתו המוחלטת של הארגון. ראשי 'לב לאחים' רצו להוקיר את ר' זאב, ולתת לו כבוד ותודה על כך.

הם גם ידעו איך לעשות זאת:

בכל שנה, עד היום, מתקיים כנס שנתי של הארגון 'לב לאחים' בחודש ניסן, בו מכבדים בנוכחותם הרבה מגדולי ישראל, ומוקירים בכך את אלפי פעילי הארגון היושבים בקהל.

באותה שנה הזמינו ראשי הארגון את ר' זאב לכנס הזה, כך שבתכנונם היה לתת כבוד גדול לר' זאב כמקים עולה של תורה. אך ר' זאב כמובן סרב.

ראשי הארגון לא אמרו נואש, וביודעם את כפיפותו לגדולי ישראל, הלכו ובאו לגדול הדור מרן הרב אהרן לייב שטיינמן זצ"ל וביקשו ממנו שיזמין בעצמו את ר' זאב לכנס.

ואכן מרן הסכים לדבריהם והתקשר לר' זאב להזמין אותו לכנס, באומרו שייכנס יחד איתו ויקבל כבוד גדול, אך גם כאן סירב ר' זאב והתחמק רבות.

מִרְן הָרֵב שְׁטֵינְמָן חֵיִךְ בַּהֲשַׁלְמָה, בַּהֲבִינו אֶת גּוֹדֵל צְנִיעוּתוֹ שֶׁל ר' זָאב וּרְצוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת רַק לֶשֶׁם שְׁמִים בְּלִי כְבוֹד וּפְרָסוֹם. "אֵין לָנוּ מָה לַעֲשׂוֹת", הִשְׁלִימוּ רֵאשִׁי הָאֲרֻגוֹן עִם הַמַּצָּב. "ר' זָאב פּוֹעֵל רַק לֶשֶׁם שְׁמִים, וּפְשׁוּט לֹא מַעֲוִיִּין בְּכָבוֹד הַזֶּה".

! תובנה

כך נראה יהודי החי כל כולו על הציווי 'ואהבת לרעך כמוך' כפשוטו. אהבת ישראל רותחת פיעפעה בו, שגרמה לו להקדיש את חייו למען יהדות הארץ והתפוצות.

לא כבוד, לא כסף, לא יוקרה, רק דבר אחד: עם ישראל!

הלוואי שנזכה לילך בדרכיו!

הפעלה | משחק רביעיות

משפט פתיחה:

משחק מיוחד בו נוכל ללמוד ולהשכיל עוד פרטים על הקהילות היהודיות בעולם, ועל נתוני ההתבוללות ה"י.

הסבר כללי:

משחק 'רביעיות' מרתק עם קלפי מדינות.

חומרים נדרשים:

כרטיסי רביעיות גזורים - מהנספח.

הסבר מפורט בשלבים:

אופציה א' - משחק רביעיות בין קבוצות:

1. נחלק את חברי הסניף ל-2 קבוצות. בכל תור, חבר אחר מכל קבוצה יהיה הנציג לשחק.
2. כהכנה למשחק, מחלקים לכל קבוצה ארבעה קלפים, ואת השאר שמים הפוך בקופה בין שתי הקבוצות.
3. קובעים מי הקבוצה הראשונה, לפי מספר הגילאים המצטבר של כל הקבוצה.
4. כל נציג בתורו זכאי לשאול את הנציג שמולו שאלה אחת: "האם יש לך קלף של מדינה פלונית?" הנציג רשאי לשאול רק על מדינה שקלף אחד שלה נמצא כבר בידיו. אין אפשרות לשאול על מדינות שאף קלף שלהן לא נמצא בידי השואל.
5. אם התשובה חיובית, הוא ממשיך ושואל "האם הקלף שבידך הוא מספר 3?" אבל אם התשובה שלילית, התור עובר לנציג השני.
6. אם התשובה חיובית, השואל מקבל את הקלף לידיו, ורשאי להמשיך ולשאול האם יש ביד הנציג שמולו קלף נוסף מאותה הסדרה. אבל אם התשובה היתה שלילית, התור עובר לנציג השני.
7. כאשר מספר הקלפים של שחקן מתחת לארבעה קלפים, חובתו לקחת מהקופה

קלפים עד שימלאו לו ארבעה.

8. לשחקן אסור לשקר - אם דרשו ממנו קלף שיש לו, הוא חייב לתת אותו.
9. הקבוצה המנצחת היא זו שהצליחה להשלים את המספר הגדול ביותר של רביעיות.

אופציה ב' - משחק מהירות וזיכרון:

1. החניכים מסתדרים בחצי גורן עגולה סביב המדריך שיושב באמצע.
2. המדריך מחזיק ב-28 קלפי המשחק, מערבב אותם היטב ומניח את הערימה הפוכה באמצע.
3. כעת כל חניך לוקח קלף אחד ואינו מראה את תוכנו לשאר המשתתפים.
4. המדריך קורא מתוך הדף את הנתון הראשון של מספר היהודים של מדינה מסויימת, והחניכים שאצלם הקלף, צריכים לענות מהר את שאר הנתונים.
5. החניך שקרא הכי מהר מנצח.
6. כך משחקים כמה וכמה פעמים, כשבכל פעם מערבבים את הקלפים ומחלקים שוב.
7. לאחר מכן המדריך יערוך בוחן קצר על פי הנתונים המוצגים, וחמשת העונים נכונה, יזכו בפרס.

ארצות הברית

1. כ- 5.5 מיליון יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. יחס טוב מהשלטון
4. למעלה מ- 50% התבוללות

ארצות הברית

1. כ- 5.5 מיליון יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. יחס טוב מהשלטון
4. למעלה מ- 50% התבוללות

ארצות הברית

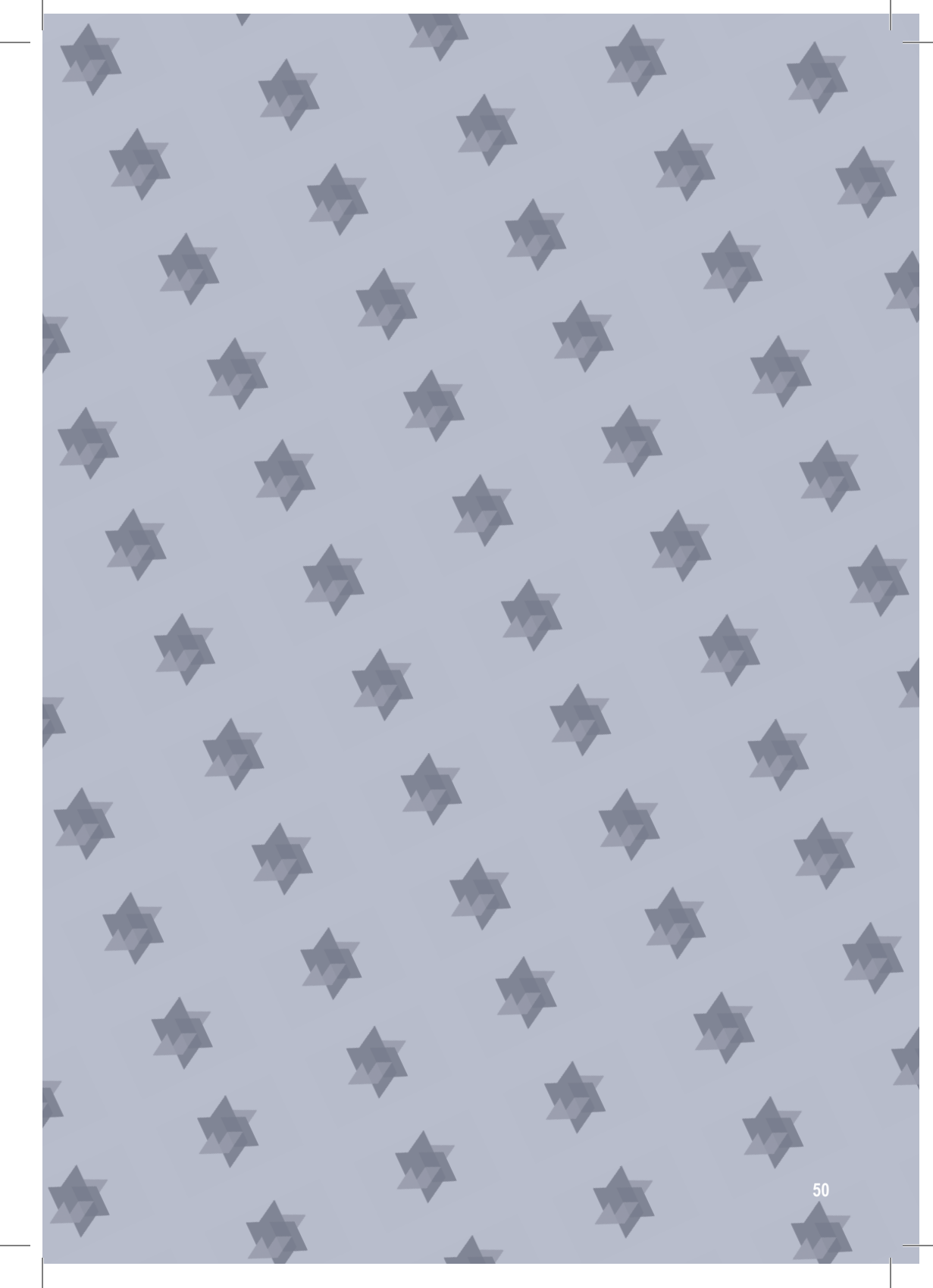

1. כ- 5.5 מיליון יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. יחס טוב מהשלטון
4. למעלה מ- 50% התבוללות

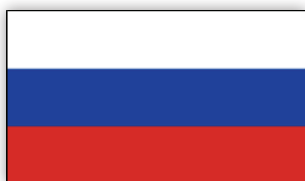
ארצות הברית

1. כ- 5.5 מיליון יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. יחס טוב מהשלטון
4. למעלה מ- 50% התבוללות

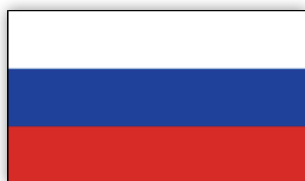

רוסיה

1. כ- 200,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 75% התבוללות

רוסיה

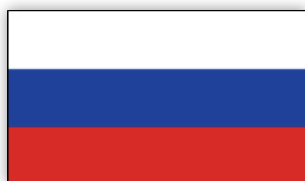
1. כ- 200,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 75% התבוללות

רוסיה

1. כ- 200,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 75% התבוללות

רוסיה

1. כ- 200,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. **סובלים מאנטישמיות רבה**
4. כ- 75% התבוללות

צרפת

1. כחצי מיליון יהודים
2. רובם מצפון אפריקה
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 35% התבוללות

צרפת

1. כחצי מיליון יהודים
2. רובם מצפון אפריקה
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 35% התבוללות

צרפת

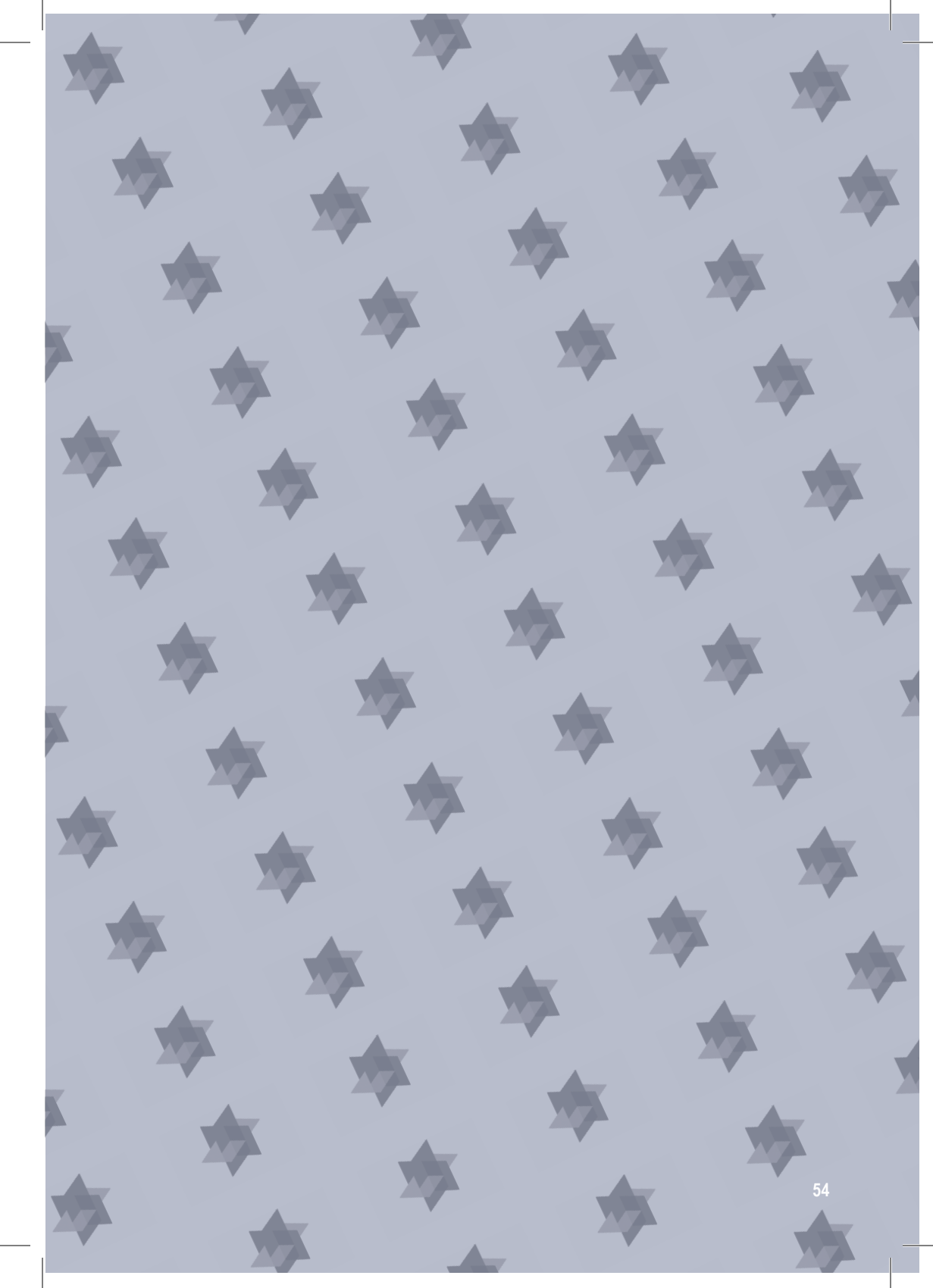

1. כחצי מיליון יהודים
2. רובם מצפון אפריקה
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 35% התבוללות

צרפת

1. כחצי מיליון יהודים
2. רובם מצפון אפריקה
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 35% התבוללות

ברזיל

1. כ- 100,000 יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. אנטישמיות נמוכה
4. כ- 50% התבוללות

ברזיל

1. כ- 100,000 יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. אנטישמיות נמוכה
4. כ- 50% התבוללות

ברזיל

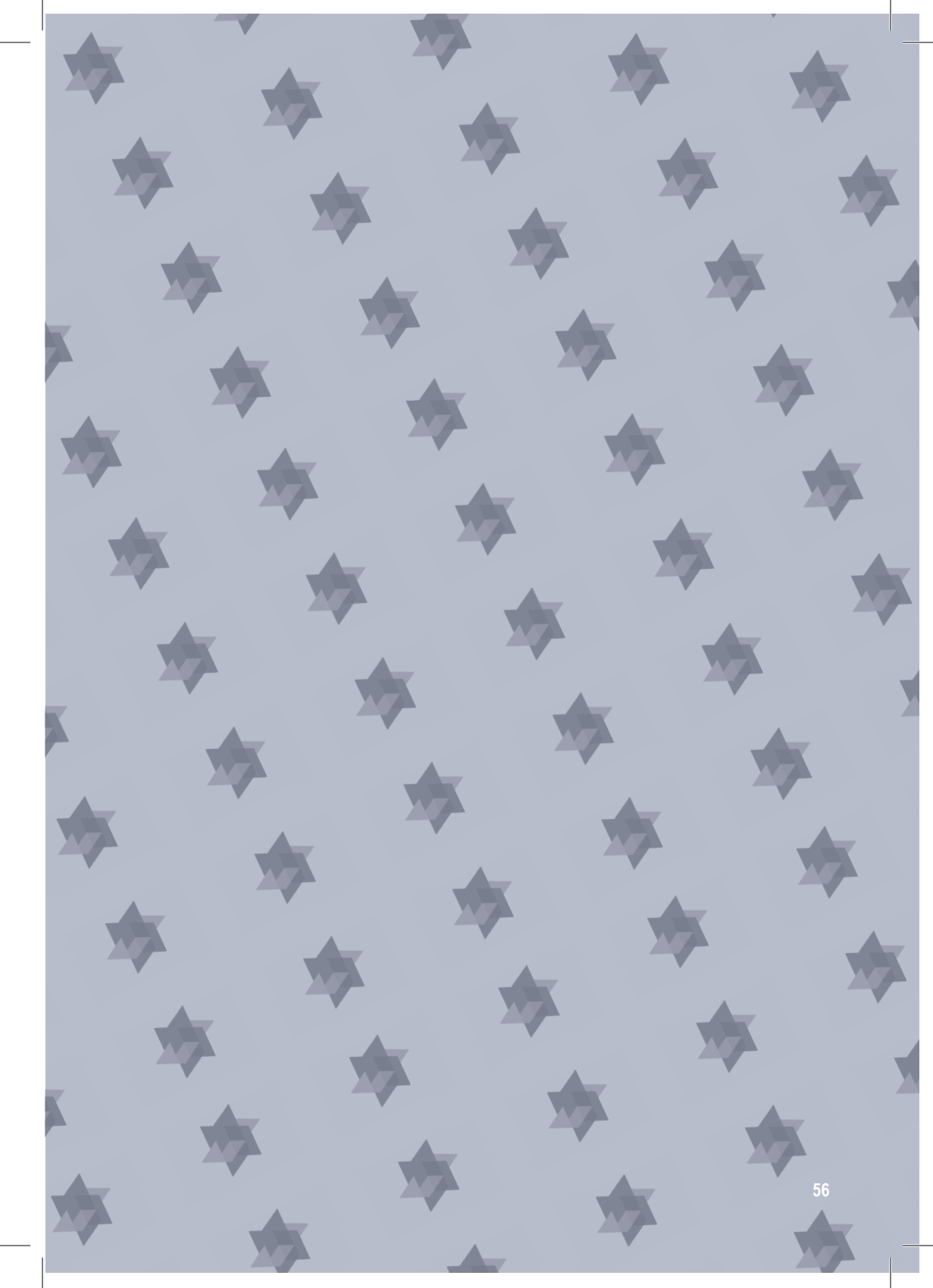

1. כ- 100,000 יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. אנטישמיות נמוכה
4. כ- 50% התבוללות

ברזיל

1. כ- 100,000 יהודים
2. רובם יוצאי אירופה
3. אנטישמיות נמוכה
4. כ- 50% התבוללות

קנדה

1. כ- 350,000 יהודים
2. קהילות חרדיות גדולות
3. סובלים מאנטישמיות
4. כ- 30% התבוללות

קנדה

1. כ- 350,000 יהודים
2. קהילות חרדיות גדולות
3. סובלים מאנטישמיות
4. כ- 30% התבוללות

קנדה

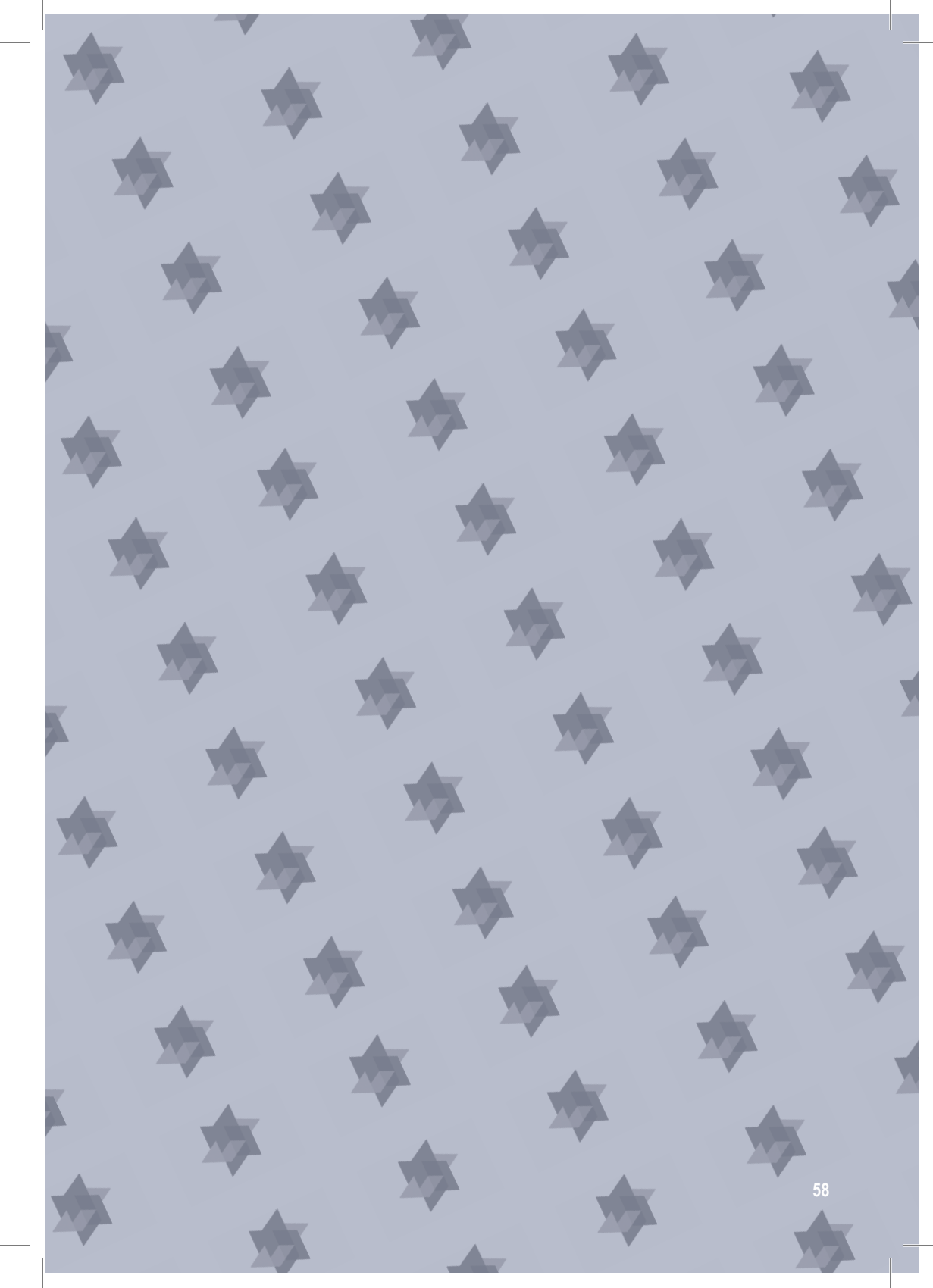

1. כ- 350,000 יהודים
2. קהילות חרדיות גדולות
3. סובלים מאנטישמיות
4. כ- 30% התבוללות

קנדה

1. כ- 350,000 יהודים
2. קהילות חרדיות גדולות
3. **סובלים מאנטישמיות**
4. כ- 30% התבוללות

אוסטרליה

1. כ- 120,000 יהודים
2. קהילות חרדיות קטנות
3. סובלים מאנטישמיות
4. כ 30% התבוללות

אוסטרליה

1. כ- 120,000 יהודים
2. קהילות חרדיות קטנות
3. סובלים מאנטישמיות
4. כ 30% התבוללות

אוסטרליה

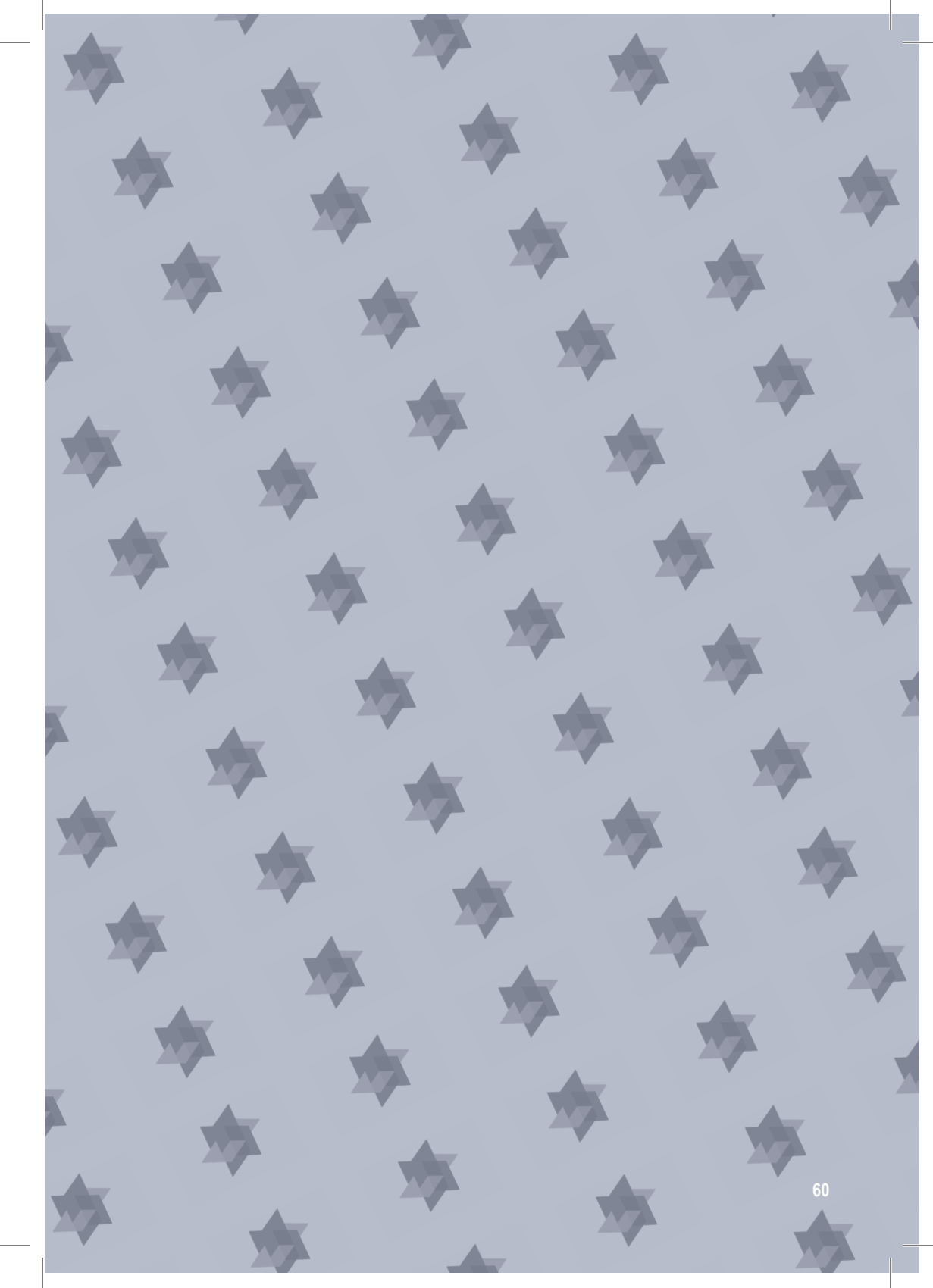

1. כ- 120,000 יהודים
2. קהילות חרדיות קטנות
3. סובלים מאנטישמיות
4. כ 30% התבוללות

אוסטרליה

1. כ- 120,000 יהודים
2. קהילות חרדיות קטנות
3. **סובלים מאנטישמיות**
4. כ 30% התבוללות

אוסטרליה

1. כ- 180,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 70% התבוללות

אוקראינה

1. כ- 180,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 70% התבוללות

אוסטרליה

1. כ- 180,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 70% התבוללות

אוסטרליה

1. כ- 180,000 יהודים
2. רובם מנותקים מיהדות
3. סובלים מאנטישמיות רבה
4. כ- 70% התבוללות

פתיחה

היום נערוך סקירה היסטורית על עמינו, אך בד-בבד לא נשתעמם לנו כמו בשיעורי היסטוריה... אלא נשחק במשחק 'מלחמת מוחות' אטרקטיבי עם שאלות אמריקאיות, בסופו נראה מי מתמצא יותר בהיסטוריה של העם היהודי...

נחלק את המפגש לשלושה חלקים, בכל חלק יהיו כ-4 שאלות בנושא המדובר, ולאחר מכן 2 שאלות 'גלגל הצלה'.

כיצד משחקים?

המדריך יקריא את השאלה, ואת שלושת אפשרויות התשובה. רק לאחר שהסתיימה ההקראה, והמדריך מכריז "אפשר לענות", ניתן לענות תשובות.

אחרי כל שאלה, כדאי לערוך סבב בין כולם, ורק אחרי שכל אחד ענה, להודיע מה התשובה הנכונה, ולרשום נקודה למי שהשיבו נכון.

לאחר ארבע השאלות הראשונות, אלו שעדיין לא זכו בניקוד כלל, ישתתפו בשתי שאלות 'גלגל הצלה' הקשורות להסבר של המדריך על התשובות הקודמות, כך שמי שהקשיב להסברים של המדריך, יוכל לענות ולקבל נקודות.

שים לב -

בחלק מהשאלות כדאי להכין מראש דף גדול/לוח וטוש כדי לרשום את התשובות מול העיניים של החניכים.

הכן מראש דפים עם רשימת חברי הסניף בכדי שתוכל לנקד אותם.
לעזרתך צורף 'סרגל תקופות' מימי השופטים עד ימינו (מופיע בסוף המערך).

חלק ראשון - תקופת גלות עשרת השבטים

אלנה 'on 1

מי הם בני ישראל שלא נכללים ב'עשרת השבטים'?

- שמעון, יהודה, בנימין וחלק משבט לוי. [התשובה הנכונה].
- בנימין, יהודה.
- לוי, בנימין, יהודה וחלק מבני שמעון.

הסבר קצר: התפלגות עשרת השבטים ממלכות בית דוד והקמת ממלכת ישראל בראשות ירבעם בן נבט, היא הבסיס ל"עשרת השבטים". הם התרחקו מדרך התורה והכריזו: "מה-לנו- חלק בְּדָוִד וְלֹא-נַחֲלָה בְּבֶן-יִשְׂרָאֵל עֲתָה רָאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיִּלְךָ יִשְׂרָאֵל לְאַהֲלָיו" (מלכים א', יבטז). עשרת השבטים שגלו הם: ראובן, רוב שבט לוי, יששכר, זבולון, דן, נפתלי, גד, אשר, אפרים, מנשה.

אלנה 'ON 2

מי הגלה את עשרת השבטים?

1. טיטוס.
2. שלמנאסר מלך אשור. [התשובה הנכונה].
3. נבוכדנצר.

הסבר קצר: בשנת ב' אלפים תשמ"ג, ימי מלכותו של הושע המלך, מלכות אשור בהנהגת שלמנאסר החמישי כבשה את ממלכת ישראל, החריבה את בירתה שומרון והגלתה את עשרת השבטים לאשור. על גולי ישראל נאמר: "וַיִּגַּל אֶת-יִשְׂרָאֵל אֲשׁוּרָה וַיֵּשֶׁב אִתָּם בְּחֶלֶח וּבְחָבוּר נְהַר גּוֹזָן וְעָרֵי מְדִי" (מלכים ב', יזו). על פי המסורת היהודית, על סמך המתואר בספר עזרא, עם ישראל היום הם צאצאי שבטי יהודה, בנימין והלויים שהתגוררו בקרב שבטים אלו (לשבט לוי לא הייתה נחלה, ובניו שכנו בקרב שבטים שונים).

אלנה 'ON 3

לאיפה הם גלו?

1. מעבר להרי החושך.
2. מעבר לנהר סמבטיון.
3. שתי התשובות נכונות. [התשובה הנכונה].

הסבר קצר: הגמרא במסכת סנהדרין (צד, א) מסתפקת בזיהוי המקום המפורט בו נמצאים עשרת השבטים: "להיכא אגלי להו? מר זוטרא אמר: לאפריקי. ורבי חנינא אמר: להרי סלוג". המהר"ל ב"נצח ישראל", (פרק ל"ד) מסביר כי אפריקי היינו הרי

החושך ולא אפריקה. ובתלמוד ירושלמי נאמר כי גלו מעבר לנהר סמבטיון, שאינו ידוע היכן זה. ואין כאן מחלוקת אלא שניהם באותו מקום, כמו שכתב הרמב"ם באגרתו (קובץ על יד ח"ד, תרמ"ח).

אלנה 'ON 4

מה קרה להם אחר כך?

1. התבוללו והתפזרו בין העמים.
2. חלק חזרו חזרה לארץ ישראל ונשארו בעם ישראל של היום.
3. שתי התשובות נכונות. [התשובה הנכונה].

הסבר קצר: לפי הנראה מדברי הנביאים, התנאים והראשונים, עשרת השבטים התבוללו ונטמעו במקומם, והמשיכו להתרחק מהדת. עד כי שנינו במסכת יבמות (טז, ב) שגוי שקידש אשה בזמנם [ולא בזמנינו], למרות שקידושי גוי לא תופסים ואין צריך גט, מכל מקום בזמן הגמרא צריכה גט מספק, שמא אותו גוי הוא מעשרת השבטים האבודים. כי בזמנם רוב עשרת השבטים עדיין היו במקומם מאחורי הרי החושך, והתנהגו כגויים, והיו מעט שעברו והתפזרו בין הארצות. בתיאור שיבת עם ישראל בספר דברי הימים א' מסופר כי חלק מהשבטים מנשה ואפרים שבו ארצה.

אלנה 'ON 5

מי היה המלך של עשרת השבטים לפני שגלו?

1. ירבעם בן נבט. [התשובה הנכונה].
2. דוד המלך.
3. שלמנאסר.

אלנה 'ON 6

מה הדין גוי שקידש אשה בזמן הזה?

1. מספק, לא צריך גט.
2. הקידושין לא תופסים, ולא צריך גט. [התשובה הנכונה].
3. צריך גט מספק.

חלק שני - תקופות הגמרא, והראשונים

אלנה 'ס' 1

מתוך המקומות הבאים, היכן היתה תקופת פריחה ליהודים?

1. בזמן המשנה והגמרא: בארץ ישראל, בעיראק ובאיראן.
2. בזמן הראשונים: בספרד ובאשכנז.
3. שתי התשובות נכונות. [התשובה הנכונה].

הסבר קצר: התנאים חיו ופעלו בעיקר בארץ ישראל במרכזים שונים. לאחר חורבן ביהמ"ק הראשון, עבר המרכז בראשות רבן יוחנן בן זכאי, מירושלים - ליבנה. תלמידיו הקימו מרכזי לימוד תורה במקומות נוספים כמו לוד והגליל. חלק נכבד מהיהודים חיו בפרס-איראן, ושם אירעו מאורעות מגילת אסתר. לאחמ"כ היה חורבן ביהמ"ק השני, וגלות אדום-רומי, כל זאת תוך כדי תקופת התנאים. לאחמ"כ הגיעה תקופת האמוראים, שחיו ולמדו תורה בארץ ישראל [בטבריה וקיסריה] בו חובר 'תלמוד ירושלמי', ובבבל-עיראק שם חובר 'תלמוד בבלי'. [בהמשך - תקופת ה'גאונים', התפשטו מקצת הרבנים גם למצרים ולסוריה]. לאחמ"כ הגיעה תקופת הראשונים, ששגשה בספרד [רבי שלמה אבן גבירול, האבן עזרא, הרי"ף, הרמב"ם, ועוד] ובאשכנז-צרפת וגרמניה [רש"י, בעלי התוספות ועוד].

אלנה 'ס' 2

איך הגיעו יהודים לבבל?

1. מגלות רומי, בחורבן בית המקדש השני.
2. מגלות בבל, בחורבן בית המקדש הראשון. [התשובה הנכונה].
3. מגלות בבל, בחורבן בית המקדש השני.

הסבר קצר: הגליית תושבי יהודה לבבל, התרחשה בחורבן בית ראשון, כמפורש בסוף ספרי מלכים וירמיה. גם כשעזרא ונחמיה העלו שוב את יהודי בבל לארץ ישראל ונבנה בית המקדש, עלו רק חלק מהעם לארץ ישראל, ורבים נותרו בבבל, עד תקופת האמוראים בה החלה לפרוח יהדות בבל, שם חיברו את הגמרא 'תלמוד בבלי'. הם התרכזו בעיקר בסורא ובנהרדעא, ומאוחר יותר בפומבדיתא.

אלנה מ' 3

מתי תמה תקופת היהודים בבבל ועברה לספרד ולאשכנז?

1. בתום תקופת הגאונים. [התשובה הנכונה].
2. בתום תקופת הסבוראים.
3. שתי התשובות נכונות.

הסבר קצר: בסוף תקופת הגאונים אירע מקרה שהובא ב'ספר הקבלה' ל'ראב"ד הראשון', לפי המסופר שם הפליגו ארבעה תלמידי חכמים מנמל בארי למטרת הכנסת כלה, ונשבו על ידי שודדי ים, ונפדו על ידי קהילות יהודיות בארצות שונות - מצרים, קירואן שבתוניסיה וספרד. אז התחילה עיקר התיישבות היהודים בספרד והאזור. ומשם צמחו רוב הראשונים המוכרים לנו, כדוגמת הרי"ף, הרא"ש, הרמב"ם, הרמב"ן הריטב"א ועוד.

במקביל, במהלך תקופת הגאונים יצאו יהודי בבל רבים למסעות מסחר סביב העולם כולו, ובין נקודות המסחר העיקריות שלהם התבלט אזור צרפת-גרמניה - "אשכנז" בלשונם, ושם קבעו מושבם לצורכי מסחר. ברבות הימים צמחו מהם ראשונים בולטים כמו רש"י ובעלי התוספות ועוד.

אלנה מ' 4

מהו 'תור הזהב' ומתי הוא נפסק?

1. פריחת יהדות ספרד תחת שלטון המוסלמים, ונפסק ב'גירוש ספרד' ע"י הנוצרים. [התשובה הנכונה].
2. תקופה שמצאו בה היהודים הרבה זהב בספרד, ונפסקה כשנגמר הזהב.
3. שתי התשובות נכונות.

הסבר קצר: בשנת ד'תע"א, כבשו ה'מונים' המוסלמים את ספרד מידי הנוצרים. תחת השלטון הנוצרי היו קהילות רבות של יהודים אך בסתר מפחד הנוצרים, והם קיבלו את המוסלמים בברכה. בחסות המוסלמים שבו קהילות אלו להפגין את יהדותם בגלוי והתחילו למלא תפקידים חיוניים בממלכת ספרד. ראשוני ה'ראשונים' המפורסמים מאז היו רבי שמואל הנגיד ורבי חסדאי אבן שפרוט. כארבע מאות שנים אח"כ כבשו שוב הנוצרים את ספרד, והיהודים החלו להרגיש מנודים יותר ויותר, וכ-200 שנים אח"כ התרחש 'גירוש ספרד' ע"י האינקוויזיציה, אז נפסק רשמית 'תור הזהב' של יהדות ספרד.

אלבט הצלחה אלנה 'ON' 5

מתי חובר ה'תלמוד ירושלמי', והיכן?

1. בזמן הגמרא - תלמוד בבלי. חובר בארץ ישראל. [התשובה הנכונה].
2. בזמן אנשי כנסת הגדולה.
3. בזמן התנאים.

אלבט הצלחה אלנה 'ON' 6

איפה חי רבי שמואל הנגיד, ומתי?

1. באשכנז, בתקופת הגאונים.
2. בארץ ישראל, בזמן אנשי כנסת הגדולה.
3. בספרד, בתחילת 'תור הזהב'. [התשובה הנכונה].

חלק שלישי - מהאינקוויזיציה ועד ימינו

אלנה 'ON' 1

מה זה אינקוויזיציה?

1. הארגון הנוצרי שנועד להכריח יהודים להתנצר, בתקופת גירוש ספרד. [התשובה הנכונה].
2. הארגון המוסלמי שנועד להכריח יהודים להתאסלם, בתקופת גירוש ספרד.

3. הארגון המוסלמי שנועד להכריח יהודים להתאסלם, בתקופת השואה.

הסבר קצר: בתקופת גירוש ספרד, הוקמה האינקוויזיציה - גוף שנועד להכריח יהודים להתנצר ע"פ פקודת המלך פרננדו השני. יהודים שהתנצרו למראית עין בלבד (כדי למנוע את גירושם מהארץ) ונתפסו, עונו והוצאו להורג על ידי האינקוויזיציה הספרדית.

אלנה ON '2

מה עשו היהודים כדי לא להיתפס בידי האינקוויזיציה בספרד?

1. רובם המירו את דתם למראית עין, ונקראו 'אנוסים'.
2. ברחו לפורטוגל [אך גם שם נתפסו והוכרחו להתנצר].
3. שתי התשובות נכונות. [התשובה הנכונה].

הסבר קצר: רוב היהודים לא רצו להיות מגורשים ולכן המירו את דתם רק כלפי חוץ, אך נשארו יהודיים בסתר. אך היו כמאה אלף יהודים שלא הסכימו להתנצר וגורשו מספרד לפורטוגל, אך ארבע שנים מאוחר יותר, גם מלך פורטוגל השתכנע והקים את האינקוויזיציה הפורטוגלית.

אלנה ON '3

בשואה, בנוסף לשש מיליון הנרצחים, כמה יהודים נותרו מיהדות אירופה?

1. כ-250 אלף ניצולי שואה.
2. כ-320 אלף הספיקו לברוח לפני השואה.
3. שתי התשובות נכונות. [התשובה הנכונה].

הסבר קצר: במהלך השואה, כ-320 אלף יהודים הספיקו לברוח מאירופה טרם תפסה אותם השואה, 85 אלף ברחו לארה"ב, מספר דומה לדרום אמריקה, 60 אלף לבריטניה ומספר דומה לארץ ישראל, שאר היהודים ברחו לסין ושווייץ. לאחר המלחמה נותרו 250 אלף ניצולי שואה, חלקם הגדול - 136 אלף - עלו לישראל, 80 אלף היגרו לאמריקה, והשאר לאירופה.

שאלות לדיון

1. מי מהחניכים מכיר תרומה משמעותית של יהודי התפוצות, למען מטרת נעלות בארץ או בחו"ל?
2. האם שמעתם על פעילות גמ"חים ומפעלי חסד בקרב יהדות התפוצות?
3. כמה השפעה יש ליהודי העולם, עלינו, יהודי ארץ ישראל?

תשובה:

עולם התורה והישיבות בארץ ישראל, כפי שהוא מוכר לנו כיום - פורח ומשגשג, עוד ועוד ישיבות וכוללים נפתחים, הוא פרי תמיכתם הגדולה של יהודים עם לב חם מהתפוצות.

מעבר לתקציבי הממשלה, ראשי הישיבות והכוללים זקוקים לגייס עוד סכומי כסף אדירים לבניין מוסדותיהם, ולתקציב השוטף. לימוד התורה דורש משאבים כלכליים להחזקת מבנים, מזון לבחורי הישיבות, ותמיכה לקיום האברכים. רוב ראשי המוסדות נוסעים לפחות פעם בשנה - למשך כמה שבועות - למסע גיוס כספים עבור ישיבתם.

סכומים אדירים מועברים מדי שנה מיהודי התפוצות, ללומדי תורה בארץ ישראל. בזכות התרומות הללו, תורת ארץ ישראל פורחת ומתרחבת, והמוני לומדי תורה מחזקים את רוח היהדות בכל העולם. זהו מעגל בלתי פוסק של חיזוק התורה בזכות תרומות יהודי חו"ל, חיזוק התורה גורם לחיזוק היהדות בחו"ל, שמגביר את התרומות ללימוד התורה, וחוזר חלילה...

ובקיצור: עולם התורה חב את קיומו ליהודי התפוצות!

פעילות גמילות חסדים בחו"ל: ארגוני ה'הצלה' המוכרים לנו בארץ הם העתק של ארגונים דומים שהוקמו על ידי יהודי חו"ל, בכדי להגיש סיוע רפואי לזקוקים לכך. קהילות יהודיות רבות בחו"ל מפעילות ארגוני מתנדבים דוגמת 'השומרים' למניעת פשיעה ולסיוע במצוקות שונות, 'ביקור חולים' לסיוע לשהים בבתי חולים, ארגוני 'הכנסת אורחים' הדואגים ללינה מלאה לכל אורח המגיע לקהילה, ועוד. ארגונים רבים שאנו מכירים מארץ ישראל, מעתיקים את המודל המדהים שקיים בחו"ל, ומפעילים אותו כאן אצלנו.

קהילת בוסטון בארה"ב, לדוגמא, מתגוררת בסמיכות לאחד מבתי החולים הידועים

והטובים בעולם. רבים מגיעים לשם מכל רחבי הגלובוס, כדי לזכות לטיפול רפואי מציל חיים. הקהילה היהודית עוטפת כל משפחה השוהה במקום, דואגת לה לאירוח מלא, לינה, סיוע וייעוץ רפואי, הכל ממש כמו משפחה.

מקבץ סיפורים | עולם חסד יבנה

סיפורים אמיתיים, ערוכים מתוך 'הידברות' בפרוייקט 'יהודים מסביב לעולם', וכן מתוך מאמר של חיים ולדר

סיפור 1 | ליקווד (ניו ג'רזי, ארצות הברית)

מעבר להיותה של לייקווד עיר של תורה, היא גם מעצמה של חסד. בדומה לבני ברק, גם כאן אין כמעט בית שלא מפעיל איזה גמ"ח קטן בינוני או גדול. גמ"חים מכל הסוגים, לא רק חפצים. גם מעשים. למשל גמ"ח של בריתות: קבוצת נשים המבשלת באופן קבוע סעודות ברית למעוטי יכולת, גמ"חים לכלים, בגדים ובגדי כלה, וסיוע לשמחות בכלל.

אישה אחת בעיר מנהלת "גמ"ח כפפות": היא שמה לב ש'שלוחים' רבים מארץ ישראל שבאים לאסוף צדקה, לא נערכים נכון לקור האמריקני. בחורף, די בפריט אחד ששכחת לקנות, ואתה עלול לחטוף צינון ושפעת, ובמקום להצליח בשליחות הצדקה - להתאשפז חלילה בניכר עם דלקת ריאות.

ובכן, כשמגיעים לבית המשפחה, הם מעניקים צדקה ביד נדיבה, ולאחר מכן אומרים לשליחים "הולד און" (חכו רגע) ומביאים לכל אחד מהם זוג כפפות חדשות מתנה. זהו חסד שמלבד המצווה שבו - יש בו סגנון חשיבה מעניין שמעיד על "חיים של חסד".

גמ"ח מעניין נוסף: במהלך עשרים השנים האחרונות, הפכה לייקווד מעיר פרברית ענייה לעיר שיש בה עשירים גדולים עד למאד. מטבע הדברים, גם נפתחו חנויות לעשירון העליון, ולמעשה יש כאן שפע שאינו נופל מהעיר ניו יורק. ביניהן חנויות לממכר דברי אוכל, ברמה גבוהה מאד.

נכון שלא יפה לדבר על אוכל, אבל תשמעו, האמריקנים יודעים לאכול... יש שם סוגי בשר שמעולם לא ידעתם על קיומם... גם המחירים בהתאם. אתה

יכול לראות מוצרים במחיר של מאה דולר לקילו ואף יותר.

שעתיים לפני שבת, כשכל בתי העסק נסגרים, בעלי החנויות שולחים את כל האוכל היקר שנשאר להם, לבית משפחה אחת המנהלת גמ"ח ייחודי. המשפחה הזו הופכת את החניה שלה למעין מטבח, ואת חלקת הדשא למרגלות הבית, לאתר חלוקה.

ומה קורה אם לא כך: אותו האוכל שחצי שעה לפני כן מכרו במאה דולר לקילו, נאסף בידי אנשים מעוטי יכולת - בחינם!

אנשים ומשפחות שאין ידם משגת לרכוש מוצרי שבת, אוכלים בשבת **בדיוק** את מה שאוכלים עשירי לייקווד - ובלי לשלם פרוטה!

לראות את זה ולדמוע: לא יאמן כי יסופר אתה רואה אנשים, נערים וילדים מעמיסים ארגזים בבשרים יקרים, פשטידות וסלטים מהסוג הכי משובח, פירות סוג א', חלות עסיסיות ותוספות משופרא דשופרא.

ואם תשאלו: אם כך, הלא כולם יבואו לחלוקה ובעלי העסקים יפסידו?

זהו, שזה פשוט לא קורה. העשירים קונים את המצרכים בכסף מלא (ויקר), ויודעים שגם העניים נהנים מהקניה הזו, ולאיש מהם לא אכפת לפרגן לעניים שעל שולחנם יעלה אוכל מלכים בלא תמורה.

אם יש חוקי טבע, הרי שבלייקווד שברו אותם...

סיפור 2 | נצואלה (דרום אמריקה)

ונצואלה סובלת ממצב כלכלי ופוליטי קשה. עד שנת תשנ"ח, היתה ונצואלה מדינה דמוקרטית רגילה. אמנם זו לא הייתה אירופה, ולא ארצות הברית או ארץ הקודש, בכל אופן דרום אמריקה - מקום קצת קשוח. אבל האנשים עבדו, והייתה הרבה ברכה. בתים גדולים, עוזרות בזול, מחיה לא יקרה, ממש חיים של עושר במחיר זול. ואז צ'אבו עלה לשלטון. הוא היה דיקטטור קומוניסטי, והתחיל להרוס את המדינה שלב אחרי שלב. בהתחלה המצב עוד היה בסדר, ואף אחד לא האמין מה יהיה הסוף.

כשצ'אבו מת, ומאדורו עלה אחריו, הכול התפרץ. חברי הממשלה מושחתים,

מחיר הדלק בעולם ירד מאד, והכלכלה הידרדרה. עכשיו, 700,000 בוליברס, המטבע המקומי, שווים ל... דולר אחד. המחירים היו לא ריאליים ואנשים לא יכלו לקנות אוכל. הממשלה הלאימה את כל האוכל מהמפעלים, חילקה תלשים, ומי שמסכים עם הממשלה - מקבל קרטונים של אוכל, והמתנגדים - לא מקבלים כלום.

המשר הגדול היה לפני כ-3 שנים. אנשים היו הולכים לבית המרקחת או לסופר מרקט, וכל המדפים היו ריקים. מוצרי מזון בסיסיים כמו קמח, שמן, אורז ונייר טואלט, פשוט נעלמו. ב'שוק השחור' המחירים היו כפולים ומשולשים, וגם שם לא תמיד אפשר היה להשיג מוצרים מינימליים. ילדים קטנים נזקקו לאנטיביוטיקה, והלב נקרע כשבתי המרקחת היו מרוקנים מתרופות.

דווקא בימים האלו, הקהילה היהודית התגלתה במלוא תפארתה.

מיד כשמתחילה הפסקת מים, נשים מהקהילה שבאזורם אין הפסקת מים, מיד מתקשרות ומציעות עזרה. למרות שאינן מכירות זו את זו כלל, רק שמעו שיש ברחוב פלוני הפסקת מים, ברוחב לב הציעו לתושבי הרחוב לבוא אליהן הביתה, להשתמש במים לכל צרכיהם ואפילו לקלח אצלן את הילדים.

כל מי שזוקק למוצר מסויים בדחיפות, פרסם במספר טלפון קבוצתי מיוחד של הקהילה, ומיד כל מי שיכל לתרום, תרם משלו.

זה היה הבסיס לגמ"ח 'יד שמואל' המופלא, שהקימו אז כמה נשים צדיקות מהקהילה: הן אספו תרומות של תרופות מכל קצווי עולם: מספרד, מארץ ישראל, מפנמה, ממקסיקו ומיאמי, ושלחו אותן לחולים שזוקקו להן בקהילה.

בשל החוסר, רבים התחזקו אז מאד באמונה וביטחון, שאם יצטרכו מחר או מחרתיים מוצר בסיסי כמו חבילת סוכר, הקב"ה ישלח להם. בינתיים, הם יכולים לשלוח את מה שבידם לאיש אחר שזוקק לזה עכשיו. אם יש לאחד משחה, הוא יתן אותה ליהודי לא מוכר מקצה העיר, כי הוא עכשיו זקוק לה, ובעזרת ה' היא גם לא תחסר לו [לנותן] בעתיד.

אנשי הקהילה התחזקו יחד, וראו בחוש, כי הקב"ה תמיד דואג לבניו, ותמיד ישלח להם את מה שהם צריכים.

גם כיום, הממשלה עדיין אותה ממשלה מושחתת, ובקהילה היהודית עדיין יש רבים שזוקקים לעזרה כלכלית, אך המצב טוב יותר, הודות לאנשי חסד ששולחים תרומות ועזרה ובזכות האחדות המיוחדת שבין יהודי הקהילה.

יש בקהילה הרבה מבוגרים שילדיהם נישאו וגרים מחוץ למדינה, והם נותרו בודדים כי קשה להיכנס לוונצואלה בחופשיות, וכעת הם זקוקים יותר מפעם לעזרה ותמיכה. יהודי הקהילה משתדלים לבקר אותם, לדאוג שיהיה להם אוכל ותרופות ולטפל בהם ככל יכולתם.

כך מסכמת זאת קוטי קרסיאנטה מנשות הקהילה: "ברוך ה', עם כל הקשיים, אנו רואים סייעתא דשמיא מיוחדת בבריאות, בחינוך, בעליה רוחנית, ובכל פרט בחיים. כיהודים מאמינים, אנו רק מודים לה' כל יום מחדש על החסד שהוא עושה עמנו, ואנו מחזירים חסד לבניו - אחינו היקרים, ורואים בעינינו איך הוא שומר עלינו ודואג לנו כל העת".

סיפור 3 | קוכנא-ג'יטא

הר' ווילי שטרן ז"ל, נפטר ל"ע מקורונה בשנה האחרונה, והיה מגדולי תומכי התורה והחסד בדורינו. הוא היה ניצול שואה מבוגר ומלא מרץ שהתגורר באנגליה, ולקח אל ליבו את נושא הסטודנטים היהודים.

בצעירותו, למד ווילי משפטים בארה"ב, והתמודד עם קשיים גדולים בהשגת אוכל כשר. באותם ימים הוא הבטיח לעצמו כי אם תהיה לו יכולת כלכלית, הוא ידאג לאוכל כשר עבור סטודנטים יהודים ברחבי העולם.

ואכן, מהר מאד הוא הקים באנגליה מסעדה כשרה, בסמיכות לאוניברסיטה הגדולה □□□□. האוכל במסעדה נמכר בעלות סמלית עבור מאות הסטודנטים היהודים שלמדו במקום. המסעדה הזו עודנה קיימת מזה עשרות שנים, וכיום ניתן למצוא שם סטודנטים שסבא שלהם בעצמו למד במקום ונהנה לאכול בה.

לפני כעשור, ביקר בקובנה שבליטא, וכשעלה במעלית בניין מרכזי בעיר, שמע שני צעירים משוחחים ביניהם בעברית. הוא התפלא מאד, ושאל אותם מה הם עושים בקובנה וכיצד הם מתמודדים. באותו מפגש מקרי התודע שטרן למצוקתם של הסטודנטים הישראלים, הבאים בהמוניהם ללמוד רפואה באוניברסיטה המקומית - אופציה זולה יותר מבארץ ללימודי רפואה, ומיד החליט לפתוח מסעדה יהודית עבורם.

הוא שכר משגיח כשרות ואנשי צוות, ופתח מטבח כשר לכל הסטודנטים. המטבח הקטן התפתח והפך למרכז יהודי גדול עם בית כנסת פעיל ומנייני תפילות, שיעורי תורה וחברותות, פעילויות ותוכניות עבור הסטודנטים. בשנים האחרונות הצטרפו שליחי 'נפש יהודי', ועמם שתי משפחות חרדיות המנהלים את המרכז ומתמסרים לפעילות הקירוב ולמסירת השיעורים. אחד הפרויקטים הגדולים שלהם בתרומתו של הר' ווילי שטרן, הוא הקמת מקווה מפואר ומהודר.

המסעדה הכשרה מתפקדת בכל ימות השבוע, כולל שבתות וחגים. מאה וחמישים סטודנטים אוכלים במסעדה בכל יום, ובחגים אולם המסעדה בתפוסה מלאה עם שלוש מאות וחמישים סועדים! והעיקה, יש כאן פינה חמה ובית פתוח לכל הסטודנטים היהודים.

בנוסף לניהול המקום, השלוחים מתפקדים כאן על תקן 'אבא' לכל הצעירים. הם מטפלים באינספור בקשות קטנות וגדולות של הסטודנטים הבודדים. החל ממצאיאת רופא, וכלה בסידור קידושין לזוגות שמתחתנים במקום.

הפעלה | אהבה לכל דורש

משפט פתיחה:

הבה ניקח את מה שלמדנו והכרנו על עוצמת הנתינה והערבות ההדדית בקהילות ישראל בתפוצות, צעד אחד קדימה - מדיבורים למעשים.

הסבר כללי:

נפתח כמה שולחנות במקום ציבורי, עם מספר פריטים שנמסור לאנשים שאנחנו לא מכירים.

חומרים נדרשים:

- 3 שולחנות מתקפלים - להשיג בגמחי"ם [או לחילופין מבית כנסת, באישור].
- כ-10 פריטים שונים כפול 3, לחלוקה לעוברים ושבים. דוגמא: צעצועים למסירה [ממשפחות שילדיהם כבר גדלו ואיבדו ענין], ברכוני המזון, עיתונים ישנים ומעניינים, זוג נרות שבת וכדומה.
- פלקטים עם כיתוב גדול: "אוהבים כל יהודי".

הסבר מפורט בשלבים:

1. נתחלק לשלוש קבוצות, ונתפרס בשלושה מקומות נפרדים, שיש שם אנשים [נבדוק קודם שזה לא מפריע למעבר ואין בעיות עם העירייה וכד'].
2. כל קבוצה תקבל 10 פריטים לפחות לחלק לאנשים ברחוב.
3. נפרוס את השלט עם הכיתוב הגדול: 'אוהבים כל יהודי'.
4. כל קבוצה תתחלק בינה לבין עצמה בתפקידים: מי יושב ליד השולחן, מי מצלם, מי משכנע אנשים לקחת את הפריטים, ומי מסביר מה זה 'יחדי' ומה המטרה שלנו.
5. במשחק הזה כולנו מנצחים, ומקבלים פרס!

שאלה לדין

היכן בתפילה אנחנו מתפללים במיוחד על היהודים הגרים בחו"ל?

תשובה

הברכה העשירית בתפילת העמידה היא ברכת קיבוץ גלויות: "תקע בשופר גדול לחרותנו, ושא נס לקבץ גליותינו, וקבצנו יחד מארבע פנפות הארץ. ברוך אתה ה', מקבץ נדחי עמו ישראל".

גם בברכת "אהבה רבה", הברכה השניה שלפני קראת-שמע אנו מבקשים: "...והביאנו לשלום מארבע פנפות הארץ, ותוליכנו קוממיות לארצנו. פי א-ל פועל ישועות אתה, ובנו בחרת מכל עם ולשון, וקרבתנו לשמך הגדול סלה באמת, להודות לך ולתפלה באהבה. ברוך אתה ה', הבוחר בעמו ישראל באהבה".

בתפילת מוסף לשלוש רגלים אנו מתפללים להשבת הקרבנות. לפני כן אנו מזכירים את הגלות:

"וימפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנחנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך ולעשות חובותינו בבית בחירתך בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עלי, מפני היד השליחה במקדשך: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה ותגדל כבודו. אבינו מלפני גלה כבוד מלכותך עלינו והפיע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורנו מבין הגויים ונפוצותינו פנס מירפתי ארץ. והביאנו לציון עירך ברונה, ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם, ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים פסדך ומוספים להלכתם".

שאלה נוספת לדין

היכן בתורה רואים הזדהות מיוחדת עם היהודים הגרים בחו"ל?

תשובה

נראה כמה האבות הקדושים התפללו ודאגו על גלויות ישראל.

אברהם אבינו ב'ברית בין הבתרים' התפלל על הגלויות כמו שכתוב במדרש ילקוט שמעוני (בראשית פרק טו, טז) "עמד אברהם והיה מתפלל לפני הקב"ה שלא ישתעבדו בניו בארבע מלכיות, ונפלה עליו שנת תרדמה וישן לו, וכי יש לך אדם שהוא שוכב וישן ויכול להתפלל, אלא ללמדך שהיה אברהם ישן מכח התפלה כדי שלא ישתעבדו בניו..."

גם על חלום יעקב בפרשת ויצא המדרש מסביר (ויקרא רבה פרשה כט, ב) כי הראה לו הקב"ה את חשכת הגלויות, "עתידין בניך שיהו משתעבדין בארבעה מלכיות בעולם הזה במסים ובארנוניות ובזימיות ובגולגליות. באותה שעה נתיירא יעקב, אמר לפני הקב"ה, רבונו של עולם, יכול לעולם? אמר לו אל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק...".

יעקב אבינו קבר את רחל אמנו דווקא בבית לחם, כדי שעם ישראל בדרכו לגלות יתפלל שם והקב"ה ישמע שוועתם (הובא ברש"י בראשית מח, ז). גם כאשר יוסף הורד למצרים לאחר שנמכר לישמעאלים, הוא השתטח על קבר אמו והתחנן לקב"ה שיצילו מכל צרה. מצבת קבורתה של רחל עומדת עד היום בבית לחם, ורבים נוהרים לשם כדי להתפלל לה' לישועה בזכותה מצרות הגלות.

בנבואת ירמיהו (לא, יד) נאמר, שרחל עומדת כל הזמן ובוכה בכי תמרורים על בניה שהלכו בגולה, והקב"ה מנחם אותה ואומר לה שיש שכר לפעולתה, יש תקווה לאחריתה ועוד ישו בו הבנים לגבולם בגאולה השלימה במהרה.

בגמרא בברכות (ג, א) אנו למדים כמה הקב"ה בוכה עם בני ישראל בגלות כל יום: "אמר רב יצחק בר שמואל משמיה דרב, ג' משמרות היו הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי ואומר אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין אומות העולם... ואמרתי לו שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת, אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות, ואמר לי חייך וחיי ראשך לא שעה זו בלבד אומרת כך, אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך, ולא זו בלבד, אלא בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי

מדרשות ועונין יהא שמייה הגדול מבורך, הקב"ה מנענע ראשו ואומר אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך, מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם".

בזוהר הקדוש (חיי שרה רסה) כתוב שהשכינה נמצאת בגלות יחד עם בני ישראל: "אלא בשעה שנחרב בית המקדש ונשרף ההיכל, והעם הלך לגלות, רצתה השכינה להתעקר ממקומה וללכת לגלות עמהם... כיון שבאה בגלות, הסתכלה בעם, וראתה איך שדוחקים אותם ורומסים אותם בין רגליהם של שאר העמים בגלות, אז אמרה מי נתן למשיסה יעקב וגו'..."

השל"ה הקדוש כותב על הנחמה והגאולה (תורה שבכתב בלק): "דע כי אין רע יורד מלמעלה לאומה ישראלית כי בנים הם לה', ואף שחרה אף ה' בהם בחורבנות המקדשות וחורבן ישראל וגלותם בין האומות, הכל הוא לטובתם, וכאשר ייסר איש את בנו ה' מייסרנו... וחורבן בית המקדש הוא בנינו, כי חורבן בית המקדש גורם להיות תם עונך בת ציון, ואז יבנה בית המקדש הגדול שהוא בנין בית עולמים הנצחיי, על כן נוהגין כבוד בחורבנו כמו שהיו נוהגין בישובו, כי החורבן סיבת הישוב האמיתי..."

! תובנה:

עם ישראל לדורותיו מיצר ודואג על ריחוק הבנים ופיזורם בארצות תבל, כולנו משתוקקים ומתפללים בכל עת לקיבוצם בארץ ישראל, בישועת הכלל והפרט. הגאולה הקרובה, בראש ובראשונה תחזיר את כל אחינו האובדים. הבה נתפלל עליהם ונדאג להם!

שאלה אחרונה לדיון

האם קיבוץ הגלויות הוא תנאי לגאולה השלימה?

תשובה

בפסוק בחומש דברים (ל, ג) התורה מבטיחה כי "וְשָׁב ה' אֶלְקֵינוּ אֶת שְׁבוּתָנוּ וְרָחַמָּנוּ וְשָׁב וְקִבְּצָנוּ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְצָנוּ ה' אֶלְקֵינוּ שָׁמָּה". במדרש תנחומא (נח, יא) אנו מוצאים "אין ירושלים נבנית עד שיתכנסו הגלויות".

כלומר, תחילה יתקבצו הגלויות ורק אחרי שהם כבר יהיו בארץ-ישראל, אז תיבנה ירושלים וייבנה בית-המקדש ותגיע הגאולה השלימה.

הילקוט שמעוני מוסיף (א', רמז ת'תקפ"ד) שעתידים ישראל לצאת לקראת צאצאי עשרת השבטים: "אף ערשנו רעננה, אלו עשרת השבטים שגלו לפנינו מנהר הסמבטיון שעתידים גלות יהודה ובנימין לילך אצלם להביאם כדי שיזכו עמהם לימי המשיח ולחיי העולם הבא, שנאמר בימים ההם ילכו בית יהודה".

חניכים יקרים, עסקנו בחשכת הגלות, בדורות הארוכים בהם עמנו התפזר וחלקים ממנו שקעו בניכר.

אבל, בל נשקע חלילה בייאוש! קיבוץ הגלויות קרוב בעז"ה, ובזכות אנשים גיבורי רוח נזכה לקומם את עמנו. לפנינו סיפורים על יהודים שטעמו את מרורי הגלות, סבלו מצרות הגויים, וזכו לקיבוץ גלויות שאין דומה לו...

סיפור 1 | הרב מפוניבז'

סיפורו של מרן הרב יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, שכונה הרב מפוניבז'.

הרב (ג' בסיון תרמ"ח - כ' באלול תשכ"ט), היה ראש ישיבת פוניבז' בליטא לפני השואה, מייסד הישיבה בארץ לאחר השואה, והעומד הראשון בראשה. למרות הטרגדיה האישית שלו באבדן אשתו ותשעה מתוך עשרת ילדיו - לא אמר נואש, ולאחר שבחסדי שמים הצליח להימלט יחד עם בנו אברהם מליטא לישראל, הקים את ישיבת פוניבז', וקראה על שם העיירה הליטאית שנכחדה בשואה.

מספר שנים לפני פרוץ המלחמה, הגיע הרב כהנמן למרן ה'חפץ חיים', ושמע ממנו על הסכנה המתקדרת בשמי אירופה. "אז מה יהיה, הרב?", שאל בדאגה, וקיבל את תשובתו של ה'חפץ חיים': "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש". כלומר, החפץ חיים התנבא כי בארץ ישראל תהיה תקומתה של היהדות מהשואה.

בעת המלחמה, התבקשו הרב מפוניבז' ומרן הרב אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד מקובנה לצאת מאירופה למען הצלת עולם הישיבות. הרב וסרמן נתפס ונרצח על ידי הנאצים, ואילו הרב מפוניבז' ניצל בניסי ניסים מהתופת הבוערת.

ובהגיעו לישראל, פתח את ישיבת פוניבז' בבני ברק.
בקץ תש"א נערך טקס הנחת אבן הפינה לישיבה. יחד עם הגבעה עליה
הוקמה הישיבה.

בחודש כסלו תש"ד מנתה הישיבה 7 תלמידים בלבד, ביניהם מרן הרב יעקב
אדלשטיין זצ"ל ואחיו מרן הרב גרשון אדלשטיין שליט"א. בשנת תש"ח מנתה
הישיבה כ-140 תלמידים.

הרב מפוניבז' אף ייסד את מפעל "ירחי כלה" שנועד להרביץ תורה גם בקרב
הציבור שאינו לומד בישיבות. כן הקים מפעלי חסד לילדים ניצולי שואה,
כשהמרכזי שבהם הוא "בתי אבות" לפליטים.

כאשר מצבם הכלכלי של המוסדות היה קשה מאוד, פנה אליו בנו ר' אברהם,
ואמר לו: "אבא, חייבים להחליט, את מה אתה מעדיף? את הישיבה או את
המוסד? אם אתה רוצה להשאיר את הישיבה, תסגור את "בתי אבות", אבל אי
אפשר להחזיק ביחד את שני המוסדות, בסוף הכל יקרוס, חלילה..."

ענה לו הרב כהנמן בחום ליבו: "אבריימל'ה, אבריימל'ה, לאחר השואה האיומה
כשכל התורה באירופה עלתה בעשן, חשוב לי מאוד לבנות עוד ישיבה, עוד
מקום תורה, אבל מה אעשה? החפץ חיים, שהכיר את החלומות שלי, אמר
לי: 'תדע לך, תורה בלי חסד - לא יהיה לה קיום. אתה רוצה לפתוח ישיבה?
תקדים ותפתח מוסד של חסד'. בלי חסד לא יהיה קיום לתורה. חז"ל לימדו
אותנו. תורה - תחילתה חסד וסופה חסד. אני מוכרח להקים עוד ועוד ישיבות,
אך אם אסגור את 'בתי אבות' - אסגור גם את כל זכות הקיום.

סיפור 2 | הרבי מקלויזנבורג

סיפורו הפלאי של רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל, האדמו"ר מצאנז
- קלויזנבורג.

בתקופת מלחמת העולם השנייה שכל האדמו"ר את אשתו ו-11 ילדיו, ונשלח
לעבודות כפיה ששרד אותן בקושי. כשנשאל כיצד הצליח להתגבר על ייסורי
האיוב הללו, הסביר: "איבדתי את כל משפחתי, איבדתי את הכל - אבל את
הקב"ה לא איבדתי".

כבר בעודו ילד רך, הצטיין הרב זצ"ל במידות נעלות. בתקופת זקנותו סיפר כי "רגיל הייתי בטבע מגיל רך, שכאשר הבאתי איתי לתלמוד תורה 3 פרוסות לחם, נתתי שתי פרוסות לחבר מבית עני שלא היה לו, והסתפקתי לעצמי בפרוסה אחת, ואם לא הבאתי אלא רק פרוסה אחת נתתי אותה כולה לחברי ולא אכלתי מאומה ... כי איככה אהיה מסוגל לאכול כשחברי רעב ואין לו מה לאכול". הרב ציין כי "מידה זו של רחמנות השרישו בי אבא ואמא מיום שנולדתי, כזה היה טבע התינוק בכל בית יהודי בימים ההם".

כאשר נכנסו הנאצים לקלויזנבורג, עברו עליו שבעה מדורי גיהנום. בתקופת אימים זו התגלתה התנהגותו המופתית באופן לא רגיל: בשיא היגון והצרות לא חדל מללמוד, להתפלל ולקיים מצוות שבין אדם לחברו.

על פי עדות אחד משרידי הגטו, גם בתנאי רעב קשים ביותר הקפיד הרב לא לאכול טריפה, להניח תפילין בכל יום, לארגן תפילה בציבור ולא לאפשר לקלגסים הנאצים לגלח את זקנו בתעה.

בתחבולות שונות ומשונות הצליח להתחמק מחילולי שבת. יחד עם זאת, לא הניח לאחר לעשות את מכסת העבודה המוטלת עליו.

התנהגותו הנאצלת הגבירה את חמתם של הארורים, שהציקו לו מאוד והפליאו בו את שבטם. גם כשרמסו אותו ברגליהם, היה לוחש: "צדיק הוא השם כי פיהו מריתי", או: "תהא מתתי כפרתי", או "תחת אשר לא עבדת את השם אלוקיך בשמחה...". התנהלות זו הביאה את אט לשינוי אף ביחסם של אנשי הקאפו אליו, עד שיצאו לו מוניטין של איש קדוש.

כשהגיעו חיילי ארצות הברית והודיעו של שחרורם ומתן אוכל עבורם, היה היחיד מבין קהל צפוף של עצמות ושלדי אדם מורעבים שביקש מחיל השחרור אוכל כשר בשל היותם יהודים...

בכוחות נפש אדירים החל הרב הלברשטאם להקים מחדש את ההריסות, הפיח רוח חדשה בניצולי השואה והקים רשת ישיבות ומוסדות תורה לבנים ולבנות בשם "שארית הפליטה" במחנות העקורים.

האדמו"ר נישא בשנית, ונולדו לו 7 ילדים נוספים. ב-10 אצבעותיו ייסד את חסידות צאנז המפוארת, שנכחדה בשואה כמעט לחלוטין.

לאחר השואה הגיע האדמו"ר לארה"ב, ולאחר מכן, בשנת תש"ך, עלה לישראל. בארץ ישראל ייסד את 'קרית צאנז' בנתניה, ובהשפעתו ייסדו חסידיו את 'קרית צאנז' ומוסדותיה בירושלים, תלמודי התורה וכוללי האברכים בבני ברק,

חיפה, את השיכון בטבריה ואת המרכז החסידי הגדול בעיר צפת. כמו כן ייסד את בית החולים הדתי לניאדו, בית ספר לאחיות ומוסדות ליתומים. עם פתיחת בית החולים, אמר לאנשי הצוות הרפואי: "בבואי להקים ולפתוח בית חולים חדש ולאכלוסיה הרחבה, שואף אני לא רק שיקפידו בו הקפדה מלאה על שמירת שבת וכשרות, ולא רק שיעסיקו בו רופאים מעולים ממדרגה ראשונה, אלא גם ובעיקר שכל העובדים פה יהיו בעלי לב יהודי חם! שיאהבו את החולה! שמטרתם הבלעדית תהיה ריפוי החולה ולא ריפי המחלה".

את היסוד להקמת בית החולים, הסביר פעמים רבות תוך סיפור אישי מימות השואה הנוראה: "אני זוכר שירו בי ביד. פחדתי ללכת למרפאה שהחזיקו הנאצים על אף שגם שם היו רופאים. ידעתי שאם אכנס לשם לא אצא חי לעולם. כשירו בי ונפצעתי, מה עשיתי? למרות הפחד מהנאצים, ניגשתי לעץ, קטפתי עלה והידקתי אותו בחוזקה על הפצע כדי שיעצור את הדם. אח"כ קטפתי ענף וקשרתי אותו מסביב לפצע כדי שהעלה יחזיק מעמד. השם עזר, תוך 3 ימים הבראתי. אז קיבלתי על עצמי שאם ה' ייתן לי חיים ואבריאי, שהרי נראיתי אז כמו מוזלמן, ואצא מכאן מהרשעים הללו, אבנה בית חולים שיהיה מיוסד על כך שהרופאים והאחיות יאמינו שיש אלוקים בעולם, וידעו שכשניגשים לרפא חולה, עושים את המצווה הגדולה ביותר בתורה".

דוגמא אחת מיני רבות: בערב שבת אחד, הגיעה לבית-הכנסת של צאנו ידיעה כי בחדר המיון מאושפזת במצב קשה צעירה שזקוקה לתרומת דם מסוג נדיר. כל אנשי החסידות נטשו במהירות את התפילות וארוחת השבת ואצו לתרום דם.

כאשר דיבר בפני תלמידי הישיבה, הסביר להם את החשיבות להתנהג בדרך ארץ כלפי הוריהם ומוריהם. "זה המפתח לקניין התורה", אמר. בפתיחה אחרת אמר: "שאלתי ובקשתי אשר לא רק אתם תלמדו את הגמרא, אלא שהגמרא תלמד אתכם".

את זכירתו להניצל מהתופת, להקים ישיבה מפוארת ולהעמיד דור חדש הממשיך בשרשרת הזהב של אבותינו, תלה בדבר אחד ויחיד שזקף לזכותו: "שגם בזמנים הקשים ביותר שעברו עלי, לא באתי אף פעם בטרוניה כלפי שמיא, כל גל וגל שעבר עלי - קיבלתיו באהבה".

האדמו"ר מצאנו - קלויזנבורג נפטר בקרית צאנו בנתניה בליל שבת קודש - ט' בתמוז תשנ"ד. יהא זכרו ברוך.

הפעלה | תפזורת על הגאולה

שמי: _____

מצא לפחות 10 משפטים השייכים לגלות, גאולה, וקיבוץ גלויות. המשפטים הם גם ישר וגם באלכסון. מימין לשמאל ומשמאל לימין, וכן מלמעלה למטה וההיפך.
חניך יקר: אם תמצא 15 תזכה בפרס קטן, אם תמצא 20 תזכה בפרס בינוני. אם תמצא 25 תזכה בפרס גדול.

רשימת המושגים והמשפטים:

14. עשרת השבטים	1. קיבוץ גלויות
15. מארבע כנפות הארץ	2. תקע בשופר גדול לחרותנו
16. וקרב פזורינו	3. גלות בבל
17. וקבץ נידחינו	4. אינקויזיציה
18. ונפוצותינו כנס	5. שואה
19. ושא נס לקבץ גליותינו	6. גירוש ספרד
20. וקבצנו מארבע כנפות הארץ	7. אינתיפאדה
21. ותבנהו מהרה ותגדל כבודו	8. גאולה
22. ושב וקיבצך מכל העמים	9. משיח
23. אוי להם לבנים שגלו משולחן אביהם	10. בית המקדש
24. שכינתא בגלותא	11. אחדות ישראל
25. ושובו בנים לגבולם	12. עם ישראל
	13. סוף הגלות

← התפזורת בעמוד הבא

ק	א	ד	ו	ח	י	ל	נ	ע	ק	ר	ת	ב	ג	ו	ה	ז	ו	א	ת	
י	ש	מ	י	מ	ע	ה	ל	כ	מ	כ	צ	ב	י	ק	ו	ב	ש	ו	ח	
ב	ל	נ	ח	ל	א	ר	ש	י	מ	ע	א	ו	ח	ב	ח	ו	א	י	ת	
ו	מ	ז	ת	ד	ו	ח	י	ל	א	ח	ח	י	ת	צ	ת	ח	נ	ל	ל	
צ	ל	נ	ל	ק	ר	ת	ב	ג	ר	ת	ד	ח	ש	נ	ש	ת	ס	ה	נ	
ג	א	ד	נ	ח	י	ל	נ	ע	ב	ל	ו	ת	נ	ו	נ	ל	ל	מ	ח	
ל	ת	ק	ח	ד	ל	נ	ע	ק	ע	נ	ת	ל	ח	מ	ח	ס	ק	ל	ת	
ו	ב	ר	ת	ג	ק	ו	ח	ח	כ	ח	י	נ	ת	א	ת	נ	ב	ב	ל	
י	ש	ב	ל	ב	ר	י	ת	ת	נ	ת	ש	ו	ש	ר	ש	כ	צ	נ	נ	
ו	ח	כ	ת	א	ש	ח	ל	ל	פ	ל	ר	י	נ	ב	נ	ו	ג	י	ח	
ת	ת	ח	י	ו	ת	ת	נ	נ	ו	נ	א	ח	ח	ע	ח	נ	ל	מ	ח	
ח	ל	ת	ח	נ	ל	ח	ח	ח	ת	ח	ל	ת	א	כ	ח	י	ו	ש	ת	
ת	נ	ל	ת	ח	ת	ג	ו	ת	ה	א	ו	ל	ש	נ	ת	ת	י	ג	ש	
ל	ח	נ	ל	ת	ח	א	ק	ל	א	ש	ז	נ	ד	פ	ש	ו	ו	ל	נ	
נ	ת	ח	נ	ל	ת	ו	ב	נ	ר	ד	א	ח	ו	ו	נ	צ	ת	ו	ח	
ח	ל	ת	ח	נ	ש	ל	צ	ג	צ	ו	ע	ת	ז	ת	ח	ו	י	מ	ת	
ב	נ	ל	ת	ח	נ	ה	נ	ח	ל	ז	ש	ל	א	ה	ו	פ	נ	ש	ש	
ו	י	נ	ל	ת	ח	ו	י	ת	א	ו	ר	נ	ש	א	ד	נ	ו	ו	נ	
ז	ח	ת	ח	נ	ל	ת	ז	ד	ל	ש	ח	ת	ח	ד	ר	ו	ו	ח	ל	
א	ת	ח	ה	נ	ש	א	ח	נ	ד	ת	ה	א	ו	צ	ב	ו	ת	ח	ח	
ש	ל	ת	ח	מ	נ	ש	י	ח	ו	ש	ש	י	א	ח	כ	ח	ל	נ	ת	
ת	נ	ש	ת	א	ק	ד	נ	ת	ז	נ	ב	נ	י	ת	ל	ת	נ	א	מ	
ו	ח	נ	ל	ש	ו	ד	ו	ל	א	ח	ט	ק	נ	ל	ד	ל	ח	ב	ל	
ל	ת	ח	נ	ח	ד	ח	ח	ש	נ	ש	ת	י	ו	ת	נ	ג	ה	ת	י	ו
ג	ל	ת	ח	ו	ת	ת	ו	ח	ד	ש	מ	י	י	ח	ת	ח	ל	ה	ב	
ה	נ	ש	ת	ז	ל	ל	ח	ת	ו	נ	ח	ז	ח	ז	פ	ת	ו	ת	נ	ג
פ	ח	ח	ל	א	ה	נ	ת	ד	ז	ח	ת	י	א	ו	ה	ל	ח	ל	ל	
ו	נ	י	ר	ו	ז	פ	ב	ר	ק	ו	ל	צ	ד	ח	ר	נ	ת	ת	מ	
ס	ח	ש	א	ח	ח	ו	פ	ו	ו	נ	י	ה	ה	ת	ה	ו	ו	ש	י	
א	ת	מ	ש	ת	ת	ז	ת	ס	ז	ז	ח	ה	ו	ל	מ	ז	ז	נ	נ	
ש	ל	ו	ד	ל	ש	א	ל	ש	א	א	ת	ו	ז	ה	ה	א	א	ח	ב	
ד	נ	ח	ו	ה	נ	ש	נ	ו	ש	ל	ח	א	ו	נ	ש	ש	ת	ו	ו	
ו	ח	ת	ז	א	ח	ד	ח	ר	ד	ד	נ	ת	ש	ח	ב	ד	ד	ש	ב	
ז	ת	ל	א	ו	ת	ו	ת	י	ו	ו	ח	ל	ד	ת	ת	ת	ו	נ	ש	
ת	ק	ע	ב	ש	ו	פ	ר	ג	ד	ו	ל	ל	ח	ר	ו	ת	י	נ	ו	

פתרון התפזורת למדריך

ק	א	ד	ו	ח	י	ל	נ	ע	ק	ר	ת	ב	ג	ו	ה	ז	ו	א	ת	
י	ש	מ	י	מ	ע	ה	ל	כ	מ	כ	צ	ב	י	ק	ו	ב	ש	ו	ח	
ב	ל	נ	ח	ל	א	ר	ש	י	מ	ע	א	ו	ח	ב	ח	ו	א	י	ת	
ו	מ	ז	ת	ד	ו	ח	י	ל	א	ח	ח	י	ת	צ	ת	ח	נ	ל	ל	
צ	ל	נ	ל	ק	ר	ת	ב	ג	ר	ת	ד	ח	ש	נ	ש	ת	ס	ה	נ	
ג	א	ד	נ	ח	י	ל	נ	ע	ב	ל	ו	ת	נ	ו	נ	ל	ל	מ	ח	
ל	ת	ק	ח	ד	ל	נ	ע	ק	ע	נ	ת	ל	ח	מ	ח	ס	ק	ל	ת	
ו	ב	ר	ת	ג	ק	ו	ח	ח	כ	ח	י	נ	ת	א	ת	נ	ב	ב	ל	
י	ש	ב	ל	ב	ר	י	ת	ת	נ	ת	ש	ו	ש	ר	ש	כ	צ	נ	נ	
ו	ח	כ	ת	א	ש	ח	ל	ל	פ	ל	ר	י	נ	ב	נ	ו	ג	י	ח	
ת	ת	ח	י	ו	ת	ת	נ	נ	ו	נ	א	ח	ח	ע	ח	נ	ל	מ	ח	
ח	ל	ת	ח	נ	ל	ל	ח	ח	ת	ח	ל	ת	א	כ	ח	י	ו	ש	ת	
ת	נ	ל	ת	ח	ת	ג	ו	ת	ה	א	ו	ל	ש	נ	ת	ת	י	ג	ש	
ל	ח	נ	ל	ת	ח	א	ק	ל	א	ש	ז	נ	ד	פ	ש	ו	ו	ל	נ	
נ	ת	ח	נ	ל	ת	ו	ב	נ	ר	ד	א	ח	ו	ו	נ	צ	ת	ו	ח	
ח	ל	ת	ח	נ	ש	ל	צ	ג	צ	ו	ע	ת	ז	ת	ח	ו	י	מ	ת	
ב	נ	ל	ת	ח	נ	ה	נ	ח	ל	ז	ש	ל	א	ה	ו	פ	נ	ש	ש	
ו	י	נ	ל	ת	ח	ו	י	ת	א	ו	ר	נ	ש	א	ד	נ	ו	ו	נ	
ז	ח	ת	נ	ל	ת	ז	ד	ל	ש	ח	ת	ח	ד	ר	ו	ו	ח	ל	ח	
א	ת	ח	ה	נ	ש	א	ח	נ	ד	ת	ה	א	ו	צ	ב	ו	ת	ח	ח	
ש	ל	ת	ח	מ	נ	ש	י	ח	ו	ש	ש	י	א	ח	כ	ח	ל	נ	ת	
ת	נ	ש	ת	א	ק	ד	נ	ת	ז	נ	ב	נ	י	ת	ל	ת	נ	א	מ	
ו	ח	נ	ל	ש	ו	ד	ו	ל	א	ח	ט	ק	נ	ל	ד	ל	ח	ב	ל	
ל	ת	ח	נ	ד	ח	ח	ש	נ	ש	ת	י	ו	ת	נ	ג	ה	ת	י	ו	
ג	ל	ת	ח	ו	ת	ו	ח	ד	ש	מ	י	י	ח	ת	ח	ל	ה	ב	ב	
ה	נ	ש	ת	ז	ל	ל	ח	ת	ו	נ	ז	ח	ז	פ	ת	ו	ת	נ	מ	ג
פ	ח	ח	ל	א	ה	נ	ת	ד	ז	ח	ת	י	א	ו	ה	ל	ח	ל	ל	
ו	נ	י	ר	ו	ז	פ	ב	ר	ק	ו	ל	צ	ד	ח	ר	נ	ת	ת	מ	
ס	ח	ש	א	ח	ח	ו	ח	פ	ו	ו	נ	י	ה	ת	ה	ו	ו	ש	י	
א	ת	מ	ש	ת	ת	ז	ת	ס	ז	ז	ח	ה	ו	ל	מ	ז	ז	נ	נ	
ש	ל	ו	ד	ל	ש	א	ל	ש	א	א	ת	ו	ז	ה	ה	א	א	ח	ב	
ד	נ	ח	ו	ה	נ	ש	נ	ו	ש	ש	ל	ח	א	ו	נ	ש	ש	ת	ו	
ו	ח	ת	ז	א	ח	ד	ר	ד	ד	נ	ת	ש	ח	ב	ד	ד	ש	ב	ב	
ז	ת	ל	א	ו	ת	ו	ת	י	ו	ו	ח	ל	ד	ת	ת	ת	ו	נ	ש	
ת	ק	ע	ב	ש	ו	פ	ר	ג	ד	ו	ל	ל	ח	ר	ו	ת	י	נ	ו	

מערך הגיגי

ל"ג בעומר

מדוע שמחים בל"ג בעומר?

הגיע הזמן להעמיק את המבט שלנו על היום המיוחד הזה - ל"ג בעומר. האם אנחנו יודעים הכל על משמעות היום הזה לחיים שלנו? מה משמעות השמחה בו? ומה הקשר לרבי שמעון בר יוחאי? ואיך הכל חלק מספירת העומר? הבה נצא לדרך.

שאלות לדיון

1. מדוע שמחים בל"ג בעומר?
2. מדוע מדליקים מדורות?
אפשר לערוך מיני תחרות מי יודע הכי הרבה טעמים.
חידת בונוס: מה המקור לכל טעם...

תשובה

לא פחות מחמש תשובות על השמחה:

1. פסקו מלמות - הגר"א בביאורו לשו"ע (סימן תצג) כותב כי הסיבה לשמחה בל"ג בעומר היא משום שפסקו תלמידי רבי עקיבא למות. הוא מביא את דברי הגמרא המסבירה כי אחת הסיבות שט"ו באב הוא יום של שמחה, היא משום שביום זה פסקו למות מתי ישראל במדבר, ובאותו האופן גם כאן שמחים משום שפסקו למות תלמידי רבי עקיבא.
2. העמדת התלמידים - הפרי חדש (שם) מסביר כי אין זו עיקר השמחה שהרי

"אי משום שפסקו מלמות - מה בכך, הרי לא נשאר אחד מהם וכולם מתו?" לכן הפרי חדש מתרץ כי עיקר השמחה בל"ג בעומר היא על אותם התלמידים שהעמיד רבי עקיבא לאחר המגיפה שהחזירו את התורה שבעל פה. כלומר, לאחר מות עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא "היה העולם שמם" ובאותו היום שפסקו תלמידי מלמות עמד רבי עקיבא והעמיד את חמשת תלמידיו הגדולים - רבי יהודה בר אילעאי, רבי מאיה, רבי יוסי בן חלפתא, רבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר בן שמוע, שהחזירו את עולם התורה שבעל פה ועל כן שמחים ביום זה.

3. גילוי הסודות - באידרא זוטא שבספר הזוהר (זוהר ח"ג רפז, ב - רצו, א) מובא כי ביום פטירתו של רשב"י גילה סודות עמוקים ונפלאים שלפני כן לא הורשה לגלות, והיה בוכה ושמח. על אף שלא מפורש בזוהר כי פטירת רשב"י חלה בל"ג בעומר, האר"י בספרו 'פרי עץ חיים' כותב שביום זה נפטר רשב"י (וכן נפסק בדברי כמה אחרונים - חמדת ימים, יערות דבש לרבי יהונתן אייבשיץ, חיי אדם, בני יששכר).

4. היציאה מהמערה - בערוך השולחן (או"ח סי' תצג, ז) כתב כי ביום זה יצא רשב"י מהמערה לאחר שהסתתר בה 13 שנה מפני הרומאים שביקשו להורגו כמובא בגמרא (שבת לג א), וכן כתב בעל ה'שואל ומשיב'.

5. ירידת המן - החתם סופר (שו"ת יו"ד רלג) מביא בשם המדרש כי ביום ט"ו אייר נגמרה לעם ישראל הצידה אותה לקחו ממצרים ושלושה ימים לאחר מכן הלכו ללא לחם.

לאחר שלושה ימים אלו, ביום י"ח אייר הוא ל"ג בעומר, ירד לראשונה המן לעם ישראל. החתם סופר כתב כי זהו מקור המנהג לשמחה ביום ל"ג בעומר [הוא התנגד לעלייה לקברו של רשב"י ביום זה, כי לדעתו לא זהו המקור לשמחה].

על טעם המדורות, מצינו ארבעה טעמים הקשורים לרשב"י:

1. הטעם המרכזי והידוע ביותר: זכר **לאור התורה** שגילה רבי שמעון במשך חייו, ובמיוחד ביום פטירתו אז גילה רזי תורה.
2. המדורות באות לסמל את **האש האדירה** שהקיפה את רבי שמעון בר יוחאי במותו, כנאמר בזוהר הקדוש (חלק ג' דף רצ"ו עמוד ב'): "א"ר אבא לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים ... ולא הוה יכילנא לאסתכלא... כל ההוא יומא לא אפסיק קדישא מן ביתא... כל ההוא יומא נפילנא על ארעא וגעינא. בתר דאזיל אשא חמינא לבוצינא קדישא קדש הקדשים דאסתלק מן עלמא אתעטף שכיב על ימיניה ונאפוי חייכין" [תרגום: "אמר ר' אבא לא סיים הנר הקדוש לומר "חיים" ... ולא הייתי יכול להסתכל... כל אותו היום לא פסקה האש מן הבית... כל אותו היום נפלנו על הארץ ובכינו. לאחר שהלכה האש, ראינו את הנר הקדוש, קודש הקדשים, שהסתלק מן העולם, מעוטף, שוכב על ימינו ופניו מחייכות"].
3. סיבה נוספת ונפוצה להדלקת המדורות היא כזכר לכך שביום פטירתו של רשב"י **השמש לא שקעה**, עד שרשב"י סיים לגלות את כל סודות התורה הטמונות בזוהר. ביום זה נכתב ה"יתרא זוטרנא".
4. **כוח התורה הוא חזק כאש**, כפי שמצינו אצל רשב"י, כמסופר בגמרא שבצאתו מהמערה היה מסוגל לשרוף במבט (שבת לג, ב): "נפקו חזו אינשי דקא כרבי וזרעי אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף" [תרגום: "יצאו. ראו אנשים חורשים וזורעים. אמר: מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה! כל מקום שנותנין עיניהן - מיד נשרף].

סיפור על רשב"י | מעלת רשב"י

מתוך המדרש (ויקרא רבה פ' ל"ד נ"ב), מעשה המלמד אותנו עד כמה חשובה המצוה שאדם עושה לשמה.

בליל ראש השנה ראה רבי שמעון בחלום שבני אחותו יפסידו על ידי השלטון

שש מאות מנה. הלך רבי שמעון אליהם, והשפיע עליהם בדבריו שיהיו גבאי-צדקה.

על חלומו לא ספר להם כלל, וכששאלוהו: "אתה אומר לנו להיות גבאי צדקה ולפרנס את העניים, מאין ניקח כסף לכך?" ענה להם: "רשמו בפנקס כל ההוצאות שתוציאו לפרנסת העניים, ובסוף השנה הראו לי את החשבון, ובאם ימצא שהפסדתם את כספכם בזה, אשלם לכם".

ואכן עשו כדבריו.

(מן הראוי להעיר כאן, שלמרות זה שנאמר שאין לסמוך על חלומות ורבי שמעון בעצמו אמר: (ברכות נה) "כשם שאין בר בלי תבן כך אין חלום בלי דברים בטלים". סמך רבי שמעון על חלומו להוציא מבני אחותו אותו הסכום שראה בחלום, מפני שחלומותיהם של צדיקים גדולים הינם כולם אמת ואין מתערבים בהם דברים בטלים, וכך אמר רבי שמעון: (זוהר ח"א דפ"ג) "הקב"ה מגלה סודותיו לצדיקים בחלומם" כשנשמת צדיק עולה לשמים בשנתו, מודיעים לו דברי אמת).

בסוף השנה הלשינו על בני אחותו של רבי שמעון לפני המלכות, וביושבם עסוקים בעסקיהם הגיע שליח מהמלכות ואמר להם: "בחרו לכם אחת משתי אלה - או שתעשו מעיל יקר למלך, או שתשלמו שש מאות מנה לאוצר המלך", ונאסרו בבית האסורים, עד שימלאו את אשר הטילו עליהם.

כשנודע הדבר לרבי שמעון, בא אליהם לבית האסורים ושאל אותם: "כמה כסף הוצאתם לעניים?". הראו לו את הפנקס שבו רשומים סכומי הוצאותיהם לצדקה. עבר רבי שמעון על הרשום וסיכם ומצא שהוציאו חמש מאות ותשעים וארבע מנה. אמר להם: "תנו לי ששה מנים ואוציאכם מבית האסורים".

חשבו שרבי שמעון אינו יודע מה הוא הסכום הנדרש מהם, ומפני זה הוא חושב שיוכל לשחררם. אמרו: "הרואה אתה את הזקן הנמצא איתנו, הוא שליחה של המלכות הדורשת מאתנו שש מאות מנה. איך תוכל לשחררנו בששה מנים?"

אמר להם רבי שמעון: "ידעתי היטב את הנדרש מכם, בכל זאת אומר אני שבששה מנים אני משחרר אתכם, תנו לי ששה מנים ואל תחששו כיצד אעשה זאת". נתנו לו את ששת המנים בחשאי, והוא הלך לזקן ששמר עליהם, נתן לו את ששת המנים והלה הסכים לשחררם.

כשראו זאת, אמרו לרבי שמעון: "כנראה שידעת מראש מה שיארע לנו". ענה

להם, "מליל ראש השנה ידעתי שבשנה הזאת יהיה עליכם להפסיד על ידי המלכות שש מאות מנה, ומפני זה הכרחתי אתכם להוציא סכום זה לצדקה. לשאלתם למה לא גילה להם מיד את חלומי, והיו נותנים גם את שש המנים לצדקה, אמר: "רציתי שתקיימו את המצווה לשמה".

! תובנה

שתי תובנות בידינו:

- אדם יכול להמיר את הגזירה שנגזרה עליו ולנצלה לטובה. כי אם נגזר על בני אחות רשב"י לשלם למלכות שש מאות מנים, יצאו ידי גזרה זו בנותנם סכום זה לצדקה. וכן גם בכל הגזרות הנגזרות על אדם, אם נגזר על אחד ייסורים הוא יכול להתיישר בעמלו בתורה. אם צער - יוכל להצטער על כבוד שמים הנמצא בשפל המדרגה, ובזה תתקיים הגזרה וינצל מייסורי הגוף וכל מיני צער.
- חשיבות המצווה לשם שמים, אפילו שאם היו יודעים היו נותנים הכל מיד, רצה רשב"י שיעשו לשם שמים.

הפעלה | מדורת "יחדיו"

משפט פתיחה:

יחדיוניק אמיתי מלא באהבת ישראל ומקדין אור לכל סובביו. ל"ג בעומר זו הזדמנות להתחבר למורשתו של רשב"י ולהפיץ את האור בעולם. הבה נדליק את 'יחדיו' - תרתי משמע...

הסבר כללי:

תחרות בין הסניפים בהכנת מדורה בצורת המילה 'יחדיו'.

חומרים נדרשים:

- אזור שמותר להדליק בו אש.
- חומר מדליק אש.
- גפרורים/מצית.
- תפוחי אדמה כמספר החניכים.
- סכו"ם וצלחות.
- נייר כסף [אלומיניום].
- מלח.

הסבר מפורט בשלבים:

הסבר לחניכים שנערוך הערב תחרות בין הסניפים, מי יכין את המדורה היפה ביותר בצורת המילה 'יחדיו'!

איך נעשה זאת?

ראשית, נכתוב/נחרוט על הקרקע את המילה 'יחדיו' באותיות דפוס עם מסגרת כמו בדוגמא: . כדאי שיהיה קצת מרחק בין האותיות כדי שהאש לא תתחבר למדורה אחת.

לאחר מכן נאסוף אבנים כדי לתחום את המדורה.

בשלב הבא נאסוף זרדים וקרשים מכל הסוגים, כמה שיותר.

כשהמדורה מוכנה, נעמיד חניך או שניים במקום גבוה שיצלמו מזווית טובה את האש, ואז נדליק את האש לקול שירת 'בר יוחאי' עליזה.

כמובן לא נותר על 'קטוצ'קעס' ונכניס אותם היישר לאש הבוערת.

ל"ג בעומר שמח לכולם!

יחדין
ארגון נוער

משרד ראשי: רחוב גבעת שאול 27, גבעת שאול, יהושלים
טלפון: 077-40-50-813 פקס: 122-236-524-153
דוא"ל: israelshilo@gmail.com